

XXIV. stredoeurópsky festival
koncertného umenia
Central European
Music Festival

allegretto
офетбейп

Festival víťazov
prestížnych svetových súťaží

7. – 12. apríl 2014

**Dom umenia Fatra
Žilina**

www.hc.sk

Organizátor

S finančným príspevkom

Hlavní partneri

Hlavný mediálny partner

Mediálni partneri

Partneri podujatia

HUDOBNÉ CENTRUM MUSIC CENTRE SLOVAKIA

v spolupráci so | in collaboration with

ŠTÁTNYM KOMORNÝM ORCHESTROM ŽILINA
SLOVAK SINFONIETTA ŽILINA

SPOLKOM KONCERTNÝCH UMELCOV
ASSOCIATION OF SLOVAK CONCERT ARTISTS

ROZHLASOM A TELEVÍZIOU SLOVENSKA
RADIO AND TELEVISION OF SLOVAKIA

organizuje | organizes

allegretto offertorio

XXIV. STREDOEURÓPSKY
FESTIVAL KONCERTNÉHO UMENIA
24th CENTRAL EUROPEAN
MUSIC FESTIVAL

7. – 12. APRÍL 2014 | 7 – 12 APRIL, 2014

ŽILINA, DOM UMENIA FATRA | FATRA HOUSE OF ARTS

Festival sa koná pod záštitou ministra kultúry Slovenskej republiky.
Festival is held under the auspices of Minister of Culture of the Slovak Republic.

FESTIVALOVÝ VÝBOR | FESTIVAL COMMITTEE

Eva BLAHOVÁ
Ivan GAJAN
Miloš JURKOVÍČ
Ján Vladimír MICHALKO
Eugen PROCHÁČ
Oľga SMETANOVÁ
Vladimír ŠALAGA

POROTA | JURY

Máté HOLLÓS, Maďarsko (Hungary)
Žiga BRANK, Slovinsko (Slovenia)
Mieczysław KOMINEK, Poľsko (Poland)
Antonín MATZNER, Česká republika (Czech Republic)
Melánia PUŠKÁŠOVÁ, Slovenská republika (Slovak Republic)

CENA HUDOBNEJ KRITIKY

sa udeľuje za najvýraznejší interpretačný výkon
na 24. ročníku Stredoeurópskeho festivalu
koncertného umenia – držiteľ získa
ponuku účinkovania na nasledujúcom
ročníku festivalu

THE MUSIC CRITICS' AWARD

is awarded for the most distinguished performance
at the 24th Central European
Music Festival – the holder of the prize
will be offered an opportunity
to give a concert at the next
edition of the festival

Vážení festivaloví návštěvníci,

hudobná jar prichádza do Vášho mesta, významného kultúrneho centra severného Slovenska, tradične v prvej polovici apríla a má už po dvadsiaty štvrtý raz podobu stredoeurópskeho festivalu koncertného umenia. Podľa rozhodnutia jeho organizátorov tento ročník ponesie nový názov Allegretto Žilina. Vyjadruje dynamiku mladých interpretov, ktorým je festival predovšetkým určený. Opäť prídu do Žiliny tí, ktorí svoje výnimočné nadanie osvedčili už na početných medzinárodných hudobných súťažiach a predstavujú sa publiku i festivalovej porote. Tá bude v medzinárodnom zložení hodnotiť ich interpretačné výkony a udelí Cenu hudobnej kritiky. Iste bude zaujímavé porovnať interpretačnú úroveň tohtoročného laureáta s výkonom minulo-ročnej držiteľky Ceny kritiky, ruskej huslistky Aleny Baevovej, ktorá sa na festivale tiež zúčastní. Naše mladé interpretačné talenty bude na festivale reprezentovať Duo Teres v česko-slovenskom zložení gitaristu Tomáša Honěka a huslistky Lucie Kopsovej.

Teší ma, že v bohatom koncertnom programe, v ktorom sa okrem domáceho Štátneho komorného orchestra predstavujú aj Štátna filharmónia Košice a Orchester opery Národného divadla Brno, sa uskutoční aj hudobný večer venovaný Roku

Honoured guests of the festival,

traditionally the music of Spring comes to your city, the distinguished cultural centre of northern Slovakia, in the first half of April, and for the twenty fourth time it takes the form of the Central European Music Festival. By the decision of the organisers, this year's event bears the new name Allegretto Žilina. It expresses the dynamism of the young performers for whom the festival is principally designed. Once again those who have already given proof of exceptional talent at numerous international music competitions will be coming to Žilina and appearing before the public and the festival jury. The jury, with an international composition, will evaluate their performances and award the Music Critics' Award. Certainly it will be interesting to compare the performance level of this year's laureate with the performance of last year's holder of the Critics' Prize, the Russian violinist Alena Baeva, who will also be taking part in the festival. Our young performance talents will be represented at the festival by Duo Teres in the Czech-Slovak formation of guitarist Tomáš Honěk and violinist Lucia Kopsová.

I am delighted that in the rich concert programme, which not only includes the local Sinfonietta Žilina but also the State

českej hudby. Vystúpi na ňom aj laureátka medzinárodnej interpretačnej súťaže Pražská jar 2013, hornistka Kateřina Javůrková. Pražská jar sa tak symbolicky spojí so žilinskou jarou ako výraz spoločnej interpretačnej tradície, obohacujúcej sa nielen navzájom, ale zároveň aj ako súčasť európskej hudobnej kultúry. Aj prostredníctvom tohto festivalu, ktorý má trvalú podporu ministerstva kultúry a podieľajú sa na ňom aj naši partneri z veľvyslanectiev a kultúrnych inštitútov susedných krajín, chce Slovenská republika podporovať úsilie európskych kultúrnych inštitúcií a pestovať najmä u mladej generácie záujem o vážnu hudbu ako významnú súčasť kultivovania jej vzťahu k umeniu, ktorá predstavuje nenahraditeľnú duchovnú hodnotu nášho života.

Teším sa, že Allegretto Žilina sa stane uznávanou a prestížnou hudobnou značkou, pritiahne pozornosť mladých talentovaných interpretov a zaujme čo najširšie publikum.

*Marek Maďarič,
minister kultúry*

A stylized, handwritten signature in black ink, consisting of a large, sweeping initial 'M' followed by a series of connected loops and a final horizontal stroke.

Philharmonic Košice and the Orchestra of the National Theatre Brno, there will be an evening devoted to the Year of Czech Music. One of those appearing will be the laureate of the Prague Spring International Music Competition in 2013, the horn-player Kateřina Javůrková. The Prague Spring is thus symbolically linked with the Žilina Spring as an expression of a common tradition of performance, which is enriching not only mutually but also as part of European musical culture. Through the medium of this festival, which has permanent support from the Ministry of Culture and also has participation by the embassies and cultural institutes of our neighbouring lands, the Slovak Republic wishes to support the efforts of European cultural institutions to promote, especially among the young generation, an interest in serious music as an important part of the cultivation of their relationship towards art, which is an indispensable spiritual value in our lives.

I am glad that Allegretto Žilina is becoming a recognised and prestigious musical brand, attracting the attention of talented young performers and creating interest among the widest possible public.

*Marek Maďarič,
Minister of Culture*

A stylized, handwritten signature in black ink, identical to the one on the left, featuring a large initial 'M' and a series of loops.

Vážení priaznivci festivalu,

každému sa páči niečo iné, no zdá sa, že festival, ktorý už dvadsaťštyri rokov prinášame do Žiliny, svojimi kvalitami priťahuje rôznorodé publikum. Jeho atraktivitu garantujú mladí umelci, ktorí obvykle majú v Žiline svoj slovenský debut. Vyberáme ich v spolupráci s renomovanými medzinárodnými súťažami, na ktorých získali najlepšie umiestnenia. Spolupráca s mladými umelcami na príprave festivalu je nesmiernym obohatením pre nás organizátorov, ale aj objavovaním novej krajiny pre umelcov. Žilinu a Slovensko si zapamätajú a radi sa k nám vracajú. Inšpirovaní rozhovormi s umelcami sme dospeli k názoru, že festival potrebuje ľahko zapamätateľný názov a výrazné logo, ktoré mu doteraz chýbali. Po dlhom hľadaní sme nakoniec dospeli k názvu Allegretto Žilina, pod ktorým tohto roku uvádzame festival prvý raz. Allegretto označuje svižné a briskné tempo, nie príliš rýchle, ani príliš pomalé. Plynie v neustálom pohybe, plnom života a dôstojnosti, podobne ako náš festival.

Sviežosť a príťažlivosť hľadáme aj v novej dramaturgii obohatenej o atraktívne diela, ktoré doteraz v Žiline neodzneli. Za všetky tohtoročné novinky spomeniem českého autora F. A. Rosettiho, ktorého *Koncert pre lesný roh a orchester E dur* uvádzame ako

Honoured friends of the festival,

everyone has different tastes, but it seems that the festival which we have been bringing to Žilina for twenty four years has the qualities which can draw a diverse public. The young performers guarantee its attractiveness. Normally they are making their Slovak debut in Žilina. We select them in cooperation with prestigious international competitions where they have gained the best placings. Collaboration with the young artists in preparing the festival is immensely enriching for us as organisers, while for the artists it is a discovery of a new country. They remember Žilina and Slovakia, and they are glad to come back to us. Inspired by our conversations with the artists, we came to feel that the festival needs an easily memorable name and a striking logo, which it has not had up to now. After long consideration we finally came up with the name Allegretto Žilina, under which we present the festival this year for the first time. Allegretto indicates a smart and brisk tempo, neither too fast nor too slow. It flows in constant movement, full of life and with high quality, just like our festival.

We can find something fresh and captivating also in the new dramaturgy, enriched by attractive works which have not

príspevok k Roku českej hudby, alebo slávnosťu *Vták ohnivák* od Igora Stravinského v podaní Štátnej filharmónie Košice. Pri výbere mladých laureátov súťaží zohľadňujeme stredoeurópsky kontext, hlavne krajiny V4. No v ostatných ročníkoch sa pravidelnou súčasťou programu stali aj umelci z Ukrajiny, Ruska, západnej Európy, zo severských krajín aj zo zámoria.

Veríme, že s novým názvom a v novom tempe festival bude naďalej prekračovať stredoeurópske dimenzie a stane sa postupne významným medzinárodným podujatím prezentujúcim nastupujúcu generáciu koncertných umelcov.

Olga Smetanová,
riaditeľka Hudobného centra

previously been heard in Žilina. As works representing all this year's new presentations, I will mention *Concerto for French Horn and Orchestra in E Major* by the Czech composer F. A. Rosetti, which we are presenting as a contribution to the Year of Czech Music, and the famous *Firebird* suite by Igor Stravinsky, performed by the State Philharmonic Košice. When selecting the young laureates of competitions we take account of the central European context, principally the V4 countries. But in previous years we have also had artists from Ukraine, Russia, western Europe, from northern countries and from overseas, as a regular part of the programme.

We believe that with its new name and in its new tempo the festival will continue to surpass the limits of central Europe and will gradually become an important international event, introducing the coming generation of concert artists.

Olga Smetanová,
Director of the Music Centre Slovakia

Pondelok 7. 4., 19:00 10

OTVÁRACÍ KONCERT

Orchester Janáčkovej opery Národného divadla Brno

Peter Valentovič, *dirigent (Slovensko)*

Filip Bandžak, *barytón (Česká republika)*

Andrey Baranov, *husle (Rusko)*

G. Rossini, W. A. Mozart, G. Puccini,

Ch. Gounod, J. Massenet, R. Leoncavallo,

G. Verdi, P. I. Čajkovskij

Utorok 8. 4., 16:00 24

KONCERT VÍTAZOV SÚŤAŽÍ ŠTUDENTOV SLOVENSKÝCH KONZERVATÓRIÍ ZA ROK 2014

Utorok 8. 4., 19:00 26

Emerson Salazar, *gitara (Čile)*

H. Villa-Lobos, V. Asencio, J. Rodrigo,

A. Piazzolla

Bjarke Mogensen, *akordeón (Dánsko)*

J. S. Bach, S. Gubajdulina, D. Scarlatti,

M. Lohse, N. Martin, O. Schmidt, A. Piazzolla

Streda 9. 4., 19:00 36

Hinrich Alpers, *klavír (Nemecko)*

L. van Beethoven, R. Schumann,

A. Schönberg, F. Liszt

Štvrtok 10. 4., 19:00 44

Štátny komorný orchester Žilina

Huba Hollókői, *dirigent (Maďarsko)*

Karol Mossakowski, *organ (Poľsko)*

Kateřina Javůrková, *lesný roh (Česká republika)*

M. Padding, F. Poulenc,

F. A. Rosetti, F. Schubert

Monday, 7th April, 7 p.m. 11

OPENING CONCERT

Orchestra of the Janáček Opera of the National Theatre Brno

Peter Valentovič, *conductor (Slovak Republic)*

Filip Bandžak, *baritone (Czech Republic)*

Andrey Baranov, *violin (Germany)*

G. Rossini, W. A. Mozart, G. Puccini,

Ch. Gounod, J. Massenet, R. Leoncavallo,

G. Verdi, P. I. Tchaikovsky

Tuesday, 8th April, 4 p.m. 24

CONCERT OF THE LAUREATES OF THE SLOVAK CONSERVATOIRES COMPETITIONS 2014

Tuesday, 8th April, 7 p.m. 27

Emerson Salazar, *guitar (Chile)*

H. Villa-Lobos, V. Asencio, J. Rodrigo,

A. Piazzolla

Bjarke Mogensen, *accordion (Denmark)*

J. S. Bach, S. Gubaidulina, D. Scarlatti,

M. Lohse, N. Martin, O. Schmidt, A. Piazzolla

Wednesday, 9th April, 7 p.m. 37

Hinrich Alpers, *piano (Germany)*

L. van Beethoven, R. Schumann,

A. Schönberg, F. Liszt

Thursday, 10th April, 7 p.m. 45

Slovak Sinfonietta Žilina

Huba Hollókői, *conductor (Hungary)*

Karol Mossakowski, *organ (Poland)*

Kateřina Javůrková, *French horn (Czech Republic)*

M. Padding, F. Poulenc,

F. A. Rosetti, F. Schubert

Piatok 11. 4., 19:00**54**

Duo Teres (*Slovenská republika / Česká republika*)

A. Vivaldi, M. Giuliani, L. Hurník, A. Piazzolla

Olena Tokar, *soprán (Ukrajina)*

Igor Gryshyn, *klavír (Ukrajina)*

N. Rimskij-Korsakov, M. Ravel, R. Strauss

Sobota 12. 4., 19:00**66****ZÁVEREČNÝ KONCERT**

Štátna filharmónia Košice

Yordan Kamdzhlov, *dirigent (Bulharsko)*

Victor Julien-Laferrière, *violončelo (Francúzsko)*

Alena Baeva, *husle (Rusko)* – laureátka Ceny hudobnej kritiky SFKU 2013

I. Stravinskij, D. Šostakovič, J. Sibelius

SPRIEVODNÉ PODUJATIA

Majstrovský kurz Karola Mossakowského
Seminár so študentmi, pedagógmi
Konzervatória v Žiline

Streda, 17. 4., 14:00

*Zmena programu a účinkujúcich
vyhradená.*

Friday, 11th April, 7 p.m.**55**

Duo Teres (*Slovak Republic / Czech Republic*)

A. Vivaldi, M. Giuliani, L. Hurník,
A. Piazzolla

Olena Tokar, *soprano (Ukraine)*

Igor Gryshyn, *piano (Ukraine)*

N. Rimsky-Korsakov, M. Ravel, R. Strauss

Saturday, 12th April, 7 p.m.**67****CLOSING CONCERT**

State Philharmonic Košice

Yordan Kamdzhlov, *conductor (Bulgaria)*

Victor Julien-Laferrière, *cello (France)*

Alena Baeva, *violin (Russia)* – laureate of the
Music Critics' Award 2013

I. Stravinsky, D. Shostakovich, J. Sibelius

FRINGE EVENT

Masterclass of Karol Mossakowski
Seminar with students, teachers and
guests of the CEMF

Wednesday, 17th April, 2 p.m.

*The programme and musicians are subject to
change without prior notice.*

Pondelok 7. 4. 19:00

OTVÁRACÍ KONCERT

Orchester Janáčkovej opery Národného divadla Brno

Peter Valentovič, *dirigent (Slovenská republika)*

Filip Bandžak, *barytón (Česká republika)*

Andrey Baranov, *husle (Rusko)*

Gioachino Rossini (1792 – 1868)

Predohra k opere Barbier zo Sevilly (1816)

Wolfgang Amadeus Mozart (1756 – 1791)

Donne mie, la fate a tanti..., ária Guglielma z 2. dejstva opery *Così fan tutte* (1790)

Finch' han dal vino. Calda la testa, ária Dona Giovanniho z 1. dejstva opery *Don Giovanni* (1787)

Giacomo Puccini (1858 – 1924)

Intermezzo z opery *Manon Lescaut* (1892)

Charles Gounod (1818 – 1893)

O sainte médaille ... Avant de quitter ces lieux..., kavatína Valentina z 2. dejstva opery *Faust* (1858)

Jules Massenet (1842 – 1912)

Ça vous commettez tous un acte épouvantable...
Riez, allez, riez du pauvre idéologue, ária Sancha zo 4. dejstva opery *Don Quichotte* (1909)

Ruggero Leoncavallo (1857 – 1919)

Intermezzo z opery *Komedianti* (1892)

Giuseppe Verdi (1813 – 1901)

O Carlo, ascolta... Io morirò, ma lieto in core, ária Rodriga zo 4. dejstva opery *Don Carlos* (1867)

Piotr Il'jič Čajkovskij (1840 – 1893)

Koncert pre husle a orchester D dur op. 35 (1878) 30'
Allegro moderato
Canzonetta: Andante
Finale: Allegro vivacissimo

Monday, 7th April, 7 p.m.

OPENING CONCERT

Orchestra of the Janáček Opera of the National Theatre Brno

Peter Valentovič, *conductor (Slovak Republic)*

Filip Bandžak, *baritone (Czech Republic)*

Andrey Baranov, *violin (Russia)*

Gioachino Rossini (1792 – 1868)

Overture from the opera Barbier of Seville (1816)

Wolfgang Amadeus Mozart (1756 – 1791)

Donne mie, la fate a tanti..., aria of Guglielmo from the 2nd act of the opera *Così fan tutte* (1790)

Finch' han dal vino. Calda la testa, aria of Don Giovanni from the 1st act of the opera *Don Giovanni* (1787)

Giacomo Puccini (1858 – 1924)

Intermezzo from the opera *Manon Lescaut* (1892)

Charles Gounod (1818 – 1893)

O sainte médaille ... Avant de quitter ces lieux..., cavatina of Valentin from the 2nd act of the opera *Faust* (1858)

Jules Massenet (1842 – 1912)

Ça vous commettez tous un acte épouvantable ... Riez, allez, riez du pauvre idéologue, aria of Sancho from the 4th act of the opera *Don Quichotte* (1909)

Ruggero Leoncavallo (1857 – 1919)

Intermezzo from the opera *I Pagliacci* (1892)

Giuseppe Verdi (1813 – 1901)

O Carlo, ascolta... Io morirò, ma lieto in core, aria of Rodrigo from the 4th act of the opera *Don Carlos* (1867)

Pyotr Il'yich Tchaikovsky (1840 – 1893)

Violin Concerto in D major, Op. 35 (1878)

Allegro moderato

Canzonetta: Andante

Finale: Allegro vivacissimo

30'

Na prelome 18. a 19. storočia, pri prvých náznakoch romantizmu, prenechalo Taliansko vedúcu pozíciu v oblasti inštrumentálnej hudby Nemecku a v oblasti symfonickej či komornej hudby – s výnimkou niekoľkých koncertných či cirkevných diel – do hudobnej histórie významnejšie nezasiahlo. Prím si tu držala opera a vzhľadom na zložité spoločenské pomery vtedajšia vrchnosť nemala priveľký záujem o pestovanie čulých kontaktov so zvyškom Európy. V Taliansku sa romantizmus začal prejavovať najmä v akcentovaní národného prvku. S talianskymi hudobnými dialektmi sa už v ranej tvorbe dobre oboznámil aj **Gioachino Rossini**. Zaujal však najmä osobným štýlom, sviežou melodikou i koloratúrami, harmonickými aj rytmickými postupmi, a obzvlášť v komických operách aj istou tajuplnosťou. Ani v slávnom *Barbierovi zo Sevilly* nemožno vidieť len jeho komickú stránku. Odkaz diela tkvie v Rossiniho majstrovskej kombinácii vtípu a schopnosti vyťažiť a vyčariť maximum z konkrétnych situácií.

Dvojdejeťvovú operu buffa *Così fan tutte*, ossia *La scuola degli amanti* (Také sú všetky, alebo *Škola milencov*) začal **Wolfgang Amadeus Mozart** komponovať na jeseň roku 1789 na libreto Lorenza da Ponteho. Jej premiéra sa uskutočnila 26. januára 1790 vo viedenskom Burgtheater. Už názov naznačuje, že pri vtipnej zápletke o (domnelej) nevere v podaní kvarteta hlavných postáv Dorabella, Fiordiligi, Ferrando a Guglielmo, ktorého áriu *Donne mie, la fate a tanti...* si vypočujeme, o zábavu núdza nebude...

Po triumfálnom pražskom uvedení Mozartovej *Figarovej svadby* (1786) prišla objednávka na novú operu *Don Giovanni* (premiéra 29. októbra 1797). Autorom libreta, založeného na legende o Donovi Juonovi, je opäť Lorenzo da Ponte. Tu však už ide skôr o *dramma giocosu* – i keď zo známej

Giovanniho árie *Finch'han dal vino. Calda la testa*. vyžaruje lahtikárstvo, celkovo opera už nie je typickou veselohrou, ale i príbehom (no ani to nie obyčajným) o potrestaní hriešneho záletníka. Zdanlivo komické situácie sú plné napätia, čo dodáva dielu nový, dramatický rozmer.

„Odporná, hnusne vulgárna a vyumelkovaná zlátanina s hudbou podradného talentu, ktorý sa v úsilí niečo z toho urobiť zúfalo chytal všetkého, čo mal poruke...“, vyjadril sa kriticky Richard Wagner o opere **Charlesa Gounoda**. S Goetheho predlohou sa skladateľ stretol ešte okolo roku 1828, k tvorbe opery ho však podnietila až Carrého francúzska verzia *Faust et Marguélite*. Parížska opera dielo odmietla, premiéra sa uskutočnila v Théâtre Lyrique 19. marca 1859. V prvej verzii *Fausta* išlo o *opéra comique*, nechýbali jej hovorené dialógy a až o rok neskôr ju skladateľ prepracoval do inej podoby. Libreto je spracované dosť povrchne a zredukované je hlavne na líniu ľúbostného príbehu Fausta a Margaréty, pričom iba sotva vystihuje podstatu hlavných postáv. Gounodova hudba sa zasa vyznačuje príťažlivými lyrickými a sentimentálnymi pasážami, no miestami jej chýba hĺbka a v zásade príliš neprekonal umelecké ambície vtedajších francúzskych tvorcov. Ária Valentína *O sainte médaille...* *Avante de quitter ces lieux* je vzhľadom na ľahko zapamätateľnú melódiu známym číslom opery. Dokomponovaná bola v roku 1864 pre barytonistu Charlesa Santleyho na londýnske uvedenie a jej vysoká poloha i nároky na frázovanie spoľahlivo preverujú technické dispozície interpreta.

Nový, ľubozvučný typ francúzskej lyrickej opery možno počnúť rokom 1867, kedy na javisku prvýkrát predstavil svoje dielo, pripísať **Julesovi Massenetovi**. Po

štúdiách a troch rokoch v Taliansku sa vrátil do Paríža a naďalej si cizeloval kompozičnú techniku i štýl. Od debutu muselo uplynúť ďalších desať rokov, kým dosiahol prvý skutočný úspech, a to s operou *Le Roi de Lahore*, po ktorej vznikali ďalšie priaznivo prijímané opery (*Werther*, *Le Cid* a i.), pričom svoj lyrický štýl nikdy necítil potrebu zmeniť. Päťdesť rokov komédie héroïque *Don Quichotte* na libreto Henriho Caïna podľa Cervantesovej predlohy, z ktorej zaznie Sanchova ária *Ça vous commettez tous un acte épouvantable ... Riez, allez, riez du pauvre idéologue*, začal komponovať v roku 1909. Vznikla ako jedna zo šiestich objednávok od riaditeľa opery v Monte Carle Raoula Gunsbourga, pričom premiéru tam mala vo februári 1910 a titulnej roly sa údajne zhostil Fiodor Šaljapin. Opera mala od začiatku úspech a dosť rýchlo nasledovali jej uvedenia v ďalších mestách ako Norimberg, Paríž, Marseille, Brusel či Moskva. Natrvalo sa však Jules Massenet do opernej histórie zapísal ešte roku 1884 so svojou *Manon*.

Ani popularita francúzskej *Manon* či odhováranie vydavateľa Giulia Ricordiho o pár rokov nezabránilo, aby sa predlohy Abbého Prévosta ujal i **Giacomo Puccini**, a ako svoju tretiu operu skomponoval *Manon Lescaut*. „Prečo by nemohli existovať dve opery o Manon? Žena ako Manon môže mať viac ako jedného milenca,“ znel Pucciniho argument. Ukázalo sa, že presvedčenie ho nesklamalo – získala si priazeň kritiky i publika, hoci jej vznik má zložitejšiu genézu. Znechutený samoľúbosťou Ferdinanda Fontanu, autora libriet k prvotine *Le Villi* a k nasledujúcemu *Edgarovi*, ktorého uvedenie skončilo fiaskom, oslovil Puccini ako libretistu Marca Pragu. Ten si vzhľadom na nedostatok skúseností vyžiadal prítomnosť mladého básnika Domenica Olivu.

Napriek počiatkovej spokojnosti žiadal Puccini libreto prepracovať. Praga sa stiahol, Ricordi na spoluprácu prizval Ruggiera Leoncavalla a na jeseň v roku 1891 doplnil tím ešte Luigi Illica, aby celé dielo prispôobil Pucciniho požiadavkám. Pri posledných úpravách sa autor rozhodol, že 3. dejstvu bude predchádzať pôvabné *Intermezzo*. V októbri 1892 uzrela svetlo sveta partitúra a ako mal skladateľ vo zvyku, aj v *Manon Lescaut* uplatnil hudbu z iných svojich diel – *Agnus Dei* z *Messa di Gloria*, študentskú prácu *Mentia l'avviso* či *Crisantemi*.

Práve **Ruggiera Leoncavalla** inšpiroval triumf pri premiére jednoaktovky Pietra Mascagniho *Cavalleria rusticana* 17. 5. 1890 v rímskom Teatro Costanzi. O dva roky neskôr dokončuje *I pagliacci* a má s operou úspech – žiaľ jediný zásadnejší v kariére. V dielach verizmu sa dej zvyčajne odohráva v ľudovom prostredí, nechýbajú mu vášne, prudké emócie či vraždy, a v hudbe vypäté a exponované miesta. Takí sú i *Komedianti* – prinášajú skutočnou udalosťou inšpirovaný príbeh postaršieho herca Cania, ktorý sa vďaka intrigám Tonia dozvie o nevere svojej mladej ženy Neddy. Tragédiu završuje vraždou Neddy i soka Silvia, a to „live“ počas dedinského predstavenia, vyriekajúc známe: „*La commedia è finita*.“ Pre koncentrovanosť príbehu Leoncavallo zvolil formu dvoch dejstiev predelených emóciami nabitým *Intermezzom*...

Mnohí dúfali, že vďaka tomuto Leoncavallovmu úspechu sa opera vymaní z tieňa velikánov 19. storočia – Richarda Wagnera a **Giuseppeho Verdiho**. V neskoršom období sa rodák z Bussetta usiloval písať prezieravejšie, ponechávajúc si na komponovanie veľkorysejší čas. Po trojici ľudových opier – *Rigolettovi*, *Trubadúrovi* a *Traviate* – skladateľ dostal z Paríža objednávky na dve opery. V roku 1855 tak

vznikli *Sicílske nešpory*, o 12 rokov neskôr *Don Carlos* podľa Schillerovej drámy *Don Carlo, infant španielsky*, inšpirovanej historickými udalosťami v Španielsku v 2. polovici 16. storočia. Libretisti Joseph Méry a Camille du Locle Schillerovu koncepciu v zásade rešpektovali, ale v záujme zrozumiteľnosti deja niektoré časti pridali, napr. úvod vo Fontainebleu. Kým *Sicílskym nešporom* ešte chýbal pravý verdivský esprit, v *Carlosovi* autor smeruje k prekomponovanej dráme, väčšej divadelnosti, využívajúc výdobytky vtedajšej opernej tvorby. Po hudobnej stránke je dielo dramatické, veľkoryso inštrumentované, výstižné a aj po melodickej stránke patrí k invenčným. Verdi síce vyšiel v ústrety estetike francúzskej grand opéra – zachováva historický námet, päťčastoú formu, nezaobíde sa ani bez povinného baletu či autodafé vo finále –, no pri tvorbe plne rešpektoval vlastné estetické cítenie. Popri pôvodnej francúzskej verzii sa *Don Carlos* často uvádza v talianskej štvordejstvovej podobe, celkovo však existuje až sedem verzií. Na koncerte zaznie vnútorný pokoj vyžarujúca ária Rodriga *O Carlo, ascolta... lo morrò, ma lieto in core*.

Ruské cítenie snúbiace sa so západoeurópskymi vplyvmi okorenené subjektívnym a hlboko úprimným vyjadrením komplikovaného sveta vlastných emócií – i tak by sme mohli charakterizovať tvorbu **Pjotra Iljiča Čajkovského**, ktorá si získavala veľa priaznivcov, ale i množstvo odporcov. Skladateľov *Husľový koncert D dur op. 35* sa od čias vzniku úspešne etabloval v repertoároch renomovaných husľových umelcov. Po premiére v istých viedenských novinách uviedli, že ide o „jednu z najoriginálnejších a najefektnejších husľových skladieb“, v ďalších sa Čajkovskij dočítal, že originálne dielo „rozdelilo divákov na

dva tábory“, no zároveň kritika vyzdvihla jeho prínos do vtedajšej tvorby. Renomovaný kritik Eduard Hanslick zaujal zasa rózne odmietavý postoj, ktorý však vyplýval väčšmi z osobnej zaujatosti voči autorovi. Koncert vznikol v roku 1878 počas skladateľovho pobytu vo švajčiarskom Clarene, ktorý sa stal jednou zo zastávok po trpkom odchode z Ruska nasledujúcom po krachu nevydareného platonického manželstva. Dva týždne po svadbe s neodbytnou Antoninou Ivanovnou Miľukovovou Čajkovskij Moskvu opustil spolu s bratom Anatolijom. Odcestovali najskôr do Kamienky a následne do Švajčiarska, Francúzska a Talianska. Na konzervatóriu v Moskve dostal ročné voľno a jeho priateľka Nadežda von Meck, s ktorou si od čias komponovania *Rokokových variácií* roku 1876 dopisoval, mu ponúkla mesačnú apanáž vo výške 500 rubľov, aby sa vyhol finančným problémom, kým nebude môcť opäť začať učiť. Až mimo Ruska postupne Čajkovskij nadobúdala späť pôžitok z komponovania, ako aj presvedčenie o zmysle svojho skladateľského poslania – podľa vlastných slov mohla jeho muky utíšiť jedine sústredená práca. Koncert Čajkovskij venoval známemu ruskému virtuóзовi Leopoldovi Aue- rovi, ten sa však nedokázal preniesť cez jeho technickú náročnosť. Naštudovanie diela odďaľoval dlhé dva roky, očakávajúc, že Čajkovskij urobí v skladbe niekoľko úprav, aby koncert údajne „lepšie vystihoval charakter huslí“. Napokon sa uvedenie koncertu predsa len uskutočnilo, a to vo Viedni 22. novembra 1881 na zhromaždení Filharmonického spolokoch pod vedením Hansa Richtera, avšak bez Auera. Predvedenia sa ujal iný ruský virtuóz, Adolf Brodskij, a v Čajkovského tvorbe išlo o jediné dielo, ktorého premiéra odznela za hranicami Ruska.

Trojčastový *Koncert D dur op. 35* sa vyznačuje lyrickými plochami, prítažlivou melodickou invenciou, ako aj prelínaním prvkov intímnych s črtami ruskej hudby. Sólistovi ponecháva skladateľ priestor na preukázanie technickej zdatnosti, využíva pritom všetky registre nástroja. V krátkom úvode pred *Allegrom* sa vynára motív prvej durovej témy so sólovými husľami,

pričom efektaná pasáž prechádza do dialógu s orchestrom, a to sa opakuje i s druhou, molovou témou. Nasledujúca *Canzonetta: Andante* sa vyznačuje subtilnou lyrikou a vyžaduje si tvorbu pekného tónu. Záverečné *Allegro vivacissimo* umocňuje virtuózne prvky a je nositeľom ruského temperamentu i koloritu.

Eva Planková

Peter Valentovič

dirigent | *conductor*

„Pod spoľahlivým a pevným vedením Petra Valentoviča predviedol orchester precíznú, no pritom flexibilnú a swingujúcu interpretáciu Gershwinovho komplexného diela. Dôraz na detail umožnil týmto vynikajúcim hudobníkom predstaviť rozdielny spôsob expresie – od lyrických operných štýlov k bigbandovému jazzovému prejavu a modernistickým disonanciám.“ (Fredrik Fischer)

Dirigent Peter Valentovič sa narodil v roku 1980 v Bratislave a už ako mladý klavirista získal ocenenia na viacerých súťažiach. Svoju hudobnícku kariéru začal ako koncertný klavirista. Na klavíri začal hrať už v troch rokoch a ako začal chodiť na koncerty, zaujala ho postava dirigenta a časom sa rozhodol práve pre toto povolanie.

Na Konzervatóriu v Bratislave absolvoval štúdium klavírnej hry u Evy Pappovej, dirigovanie u Júliusa Karabu a k svojmu vzdelaniu pridal klavírny majstrovský kurz s Mariánom Lapšanským a Eugenom Indjicom v Piešťanoch. V štúdiu ďalej pokračoval na Universität für Musik und darstellende Kunst vo Viedni, kde vyštudoval dirigovanie u Leopolda Hagera a neskôr na Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris u Zsolta Nagya.

Už ako 21-ročný počas štúdií vo Viedni dirigoval *Figarovu svadbu* a v tom čase získal špeciálne štipendium Viktora Bunzla za výnimočné umelecké nadanie. V roku 2002 bol ocenený ako korepetítor špeciálnou

Slovakian conductor Peter Valentovič (1980), as a young pianist, won several national piano competitions and began his musical career as a concert pianist and vocal coach. He studied conducting with Leopold Hager at Music University in Vienna and with Zsolt Nagy at the Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris. He conducted first opera *Le nozze di Figaro* at the age of 21 at the University of Music in Vienna where he also conducted *Don Pasquale*, *Die Kluge*, and *The Cunning Little Vixen*. During his studies in Vienna he was awarded the “Viktor Bunzl Bursary” for an exceptional artistic talent. In 2003, besides his engagements as vocal coach at the Opéra Bastille and Théâtre du Châtelet (*Les Troyens*) in Paris, he collaborated with John Eliot Gardiner. As assistant of Zsolt Nagy at the Festival of Contemporary Music Ostrava Days (Czech Republic) he conducted the Janáček Philharmonic Orchestra. Peter Valentovič was chorus master and resident conductor in Cape Town Opera in South Africa where he extended his repertoire with *Nabucco*, *Cavalleria rusticana*, *Gianni Schicchi*, *Midsummer Night's Dream*, *Rusalka* and *Porgy and Bess* as well as more symphony concerts and oratorios. Afterwards he became resident conductor of the Istanbul State Opera. 2004 he conducted for the first time the Slovak Philharmonic, more engagements

cenou za najlepšie predvedenie českej árie na medzinárodných speváckych súťažiach Emy Destinovej a Antonína Dvořáka v Českej republike. Počas štúdia v Paríži pôsobil ako korepetítor v Opéra Bastille a v Théâtre du Châtelet, kde spolupracoval s Johnom Eliotom Gardinerom. Popri dirigovaní pôsobil aj ako klavirista v ORF Radio-Sinfonieorchester Wien, s ktorým interpretoval prevažne repertoár modernej hudby na festivaloch Salzburger Festspiele, Wien Modern a Wiener Festwochen.

V roku 2004 sa stal hlavným zborníkom a dirigentom v Cape Town Opera v Južnej Afrike, kde okrem iného uviedol prvýkrát na africkom kontinente operu *Rusalka*. Svoj operný repertoár tam obohatil o diela ako *Nabucco*, *Sedliacka česť*, *Gianni Schicchi*, *Sen noci svatojánskej* či *Porgy a Bess*. Prednášal tiež opernú dikciu ruského jazyka pre študentov na College of Music na University of Cape Town a dirigoval viacero rôznych symfonických koncertov a oratórií s Cape Town Philharmonic Orchestra. V roku 2006 bol pozvaný ako korepetítor do Štátnej opery Istanbul a ďalšie dva roky tu pôsobil ako šéfdirigent.

So Slovenskou filharmóniou debutoval ako 24-ročný vo Viedni a ďalej vystupoval s orchestrami SWR Freiburg, Welsh National Orchestra, Orchestra Haydn di Trento e Bolzano, Orchestra Toscanini Parma, Malmö Opera Orchestra, NorrlandsOperan's Symphony Orchestra. V roku 2012 bol poverený realizáciou novej produkcie Janáčkovej opery *Z mŕtveho domu* a v minulom roku zaznamenal dirigentský debut v Theater an der Wien s RSO Wien a Editou Gruberovou. Okrem „tradičných“ produkcií má na konte aj unikáty, ako napríklad málo hranú operu Scotta Joplina *Treemonisha* uvedenú v karibskom štáte Martinique, kde vystúpili aj sólisti z Južnej Afriky.

followed, among others, Verdi's *Requiem*. He is also regular guest at the Slovak National Opera and State Opera Košice where he conducted a new production of *Rigoletto*. Peter Valentovič was the head of the music staff at Tiroler Festspiele and in Teatro Comunale Bolzano. His repertoire includes many symphonic works and oratorios, Italian operas (such as *Don Pasquale*, *La rondine*, *I Capuleti e i Montecchi*, *Aida*, *La traviata*), large German works (*Fidelio*, *Flying Dutchman*, also *Elektra* and *Salome* by Richard Strauss). Peter Valentovič also worked with SWR Freiburg, Welsh National Orchestra, Orchestra Haydn of Bolzano and Trento, Orchestra Toscanini Parma, Malmö Opera Orchestra, NorrlandsOperan Orchestra (Sweden). In 2012, in Vienna's State Opera, he was responsible for the new production of Janáček's *From the House of the Dead* (cond.: Franz Welser-Möst) and in September 2013 he was to make his conducting debut in Vienna with a gala concert of Edita Gruberova in Theater an der Wien.

Filip Bandžak

barytón | *baritone*

Barytonista Filip Bandžak (1983) odštartoval spevácku kariéru v Kühnovom detskom zbere pod vedením prof. Jiřího Chválu. Sólovú dráhu datuje od roku 1993, kedy vystúpil v Česku, Nemecku a v Poľsku v hlavnej úlohe detskej opery Hansa Krásu *Brundibár*. Svoj prvý „malý úspech na veľkej scéne“ dosiahol už v jedenástich rokoch na scéne pražského Národného divadla v úlohe Pážaťa v opere G. Verdiho *Rigoletto* a jeho profesionálnym debutom bola postava Marcella v Pucciniho *Bohème* v Štátnej opere Praha.

Vysokoškolské štúdium absolvoval v odboroch psychológia a hudobná kultúra na Západočeskej univerzite v Plzni a opera na Hudobnej fakulte Ruskej akadémie múzických umení v Moskve (GITIS) v triede prof. Rozetty Nemčinskej.

Vystupoval v koncertných sálach a divadlách mnohých miest Českej republiky, ako napr. v pražskom Národnom divadle, v pražskom Obecnom dome a v Rudolfine, v Libereckom divadle F. X. Šaldy, v Plzeňskom divadle J. K. Tyla, a ďalej na Slovensku, v Rakúsku, Taliansku, Poľsku, Maďarsku, Nemecku, Grécku, Francúzsku, Belgicku, Španielsku, Číne či v Kanade. Po ukončení štúdia nadviazal spoluprácu s Jevgenijom Nesterenkom vo Viedni.

Zožal mnoho úspechov na prestížnych medzinárodných súťažiach. V máji 2006 sa stal laureátom Medzinárodnej speváckej

Filip Bandžak (1983) is one of the most remarkable baritones of his generation. At the age of eleven, Filip made his first appearance on the opera stage in the role of the Page in Verdi's *Rigoletto* in the Prague's National Theatre. His professional debut came when he sang the role of Marcella in Puccini's *La bohème* in the Prague State Opera. His career started even earlier, when he sang the title role in a production of Hans Krása's children's opera *Brundibár*, which toured Poland and Germany. In November 2006 Filip won the first prize at the Dvořák International Vocal Competition in Karlovy Vary. In October 2008 he took part in the prestigious China International Vocal Competition in Ningbo. He was the only European laureate and was honoured with the award for an outstanding interpretation of a Chinese composition in Chinese language. In May 2009 he became the laureate of the famous Maria Callas Competition in Athens, Greece. In June 2010 Filip Bandžak also became the laureate of the First International Shalyapin Competition in Plyos, Russia. In the same year, he became the only European participant of the Harbin International music festival in China. He has also performed at Tallinn Opera Festival, Bartók International Music Festival in Miskolc, Hungary. He has appeared at such venues as Megaron – The Athens Concert Hall, Moscow International

súťaže Mikuláša Schneidra-Trnavského v Trnave, v novembri toho istého roku získal aj 1. cenu na Medzinárodnej speváckej súťaži Antonína Dvořáka v Karlových Varech. O necelé dva roky neskôr bol laureátom najväčšej a najprestížnejšej súťaže v Ázii – Čínskej medzinárodnej speváckej súťaže (CIVC) v Ningbu, kde súčasne získal Grand Prix za najlepšiu interpretáciu čínskej árie v čínskom jazyku. V roku 2009 sa stal laureátom aj jednej z popredných svetových súťaží – 35. ročníka súťaže Maria Callas Grand Prix 2009 v Aténach. V minulom roku získal najvyššie ocenenie Európskej únie umení za umeleckú a kultúrnu činnosť Zlatá Európa.

Od roku 2008 opakovane vystúpil na Medzinárodnom hudobnom festivale Bartók+ v maďarskom Miskolci. V auguste 2010 s veľkým úspechom vystúpil ako jediný Európan na najväčšom Medzinárodnom ázijskom hudobnom festivale v čínskom Harbine. V decembri 2012 sa zúčastnil na turné so sólistami Veľkého divadla v Moskve po sibírskych mestách usporiadaného k 70. výročiu narodenia Muslima Magomaeva.

Sám hovorí, že patrí medzi ľudí, pre ktorých musí dávať život zmysel. Žiť pre neho znamená vedieť sa radosť z maličkostí a v umení robiť radosť ostatným. Tajomstvami jeho úspechu sú sebadisciplína, vnútorná pokora, schopnosť počúvať a učiť sa od ľudí rôznych profesií. Verí, že talent bez každodennej práce je ničím. Za veľa vďačí aj podpore rodiny. *„Moja práca je po všetkých stránkach náročná, preto si ju bez zázemia a podpory svojich najbližších neviem predstaviť,”* podotýka.

House of Music, Budapest Bartók Béla National Concert Hall, Prague's Rudolfinum. In November 2014, during the charity gala for children with cancer in Rudolfinum, Filip received the European Union of Arts' most prestigious award for opera – “The Golden Europe”.

Andrey Baranov

husle | *violin*

„...prirodzený hudobník, ktorý vás donúti počúvať.“ (The Strad Magazine)

Tento talentovaný huslista získal ocenenia na viac ako 20 medzinárodných súťažiach vrátane súťaží v Indianapolise, Soule, Sendai a súťaží Liany Isakadze, Davida Oistracha a Paganiniho. Je víťazom Medzinárodnej súťaže Kráľovnej Alžbety v roku 2012 a tiež medzinárodných súťaží Benjamin Brittena a Henriho Marteaua.

Narodil sa v Petrohrade v roku 1986 do hudobníckej rodiny a na husliach začal hrať už v útlom detstve. Svoj talent neskôr rozvinul na petrohradskom Štátnom konzervatóriu N. Rimského-Korsakova a na Conservatoire de Lausanne. Študoval u L. Ivaschenka, V. Ovchareka, P. Popova, ale jeho najdôležitejším učiteľom bol legendárny francúzsky huslista Pierre Amoyal. Absolvoval tiež majstrovské kurzy u B. Kuschnira, L. Isakadze, K. Kashkashian a ďalších.

Debut zaznamenal v roku 2005 vo Veľkej sále Petrohradskej filharmónie pod taktovkou V. Petrenka. Baranov doteraz vystupoval na renomovaných pódioch po celom svete vrátane Palais des Beaux-Arts v Bruseli, Concertgebouw v Amsterdame, Großer Saal Mozarteum v Salzburgu, Cadogan Hall v Londýne, Gewandhaus v Lipsku, Konzerthaus v Berlíne a Čajkovského koncertnej sály v Moskve.

Počas doterajšej kariéry spolupracoval s prestížnymi medzinárodnými orchestrami

Andrey Baranov is the winner of the Queen Elisabeth Violin Competition in 2012. He is also the winner of Benjamin Britten and Henri Marteau International Violin Competitions, and the prize winner of more than twenty other international competitions including Indianapolis, Seoul, Sendai, Liana Isakadze, David Oistrakh, Paganini (Moscow) international competitions. Andrey is the first violinist of David Oistrakh Quartet, an outstanding ensemble established in 2012.

Born in St. Petersburg in 1986 into a family of musicians, Andrey began playing the violin at the age of five. He attended the Rimsky-Korsakov Conservatory in St. Petersburg and Conservatoire de Lausanne. He studied with L. Ivaschenko, V. Ovcharek, P. Popov, but the most important teacher for Andrey will always be the legendary French violinist Pierre Amoyal. Andrey also has taken master classes from B. Kuschnir, L. Isakadze, K. Kashkashian among many others.

Since making his major debut in 2005 at the St. Petersburg Philharmonic Hall under V. Petrenko and the Philharmonic Orchestra, Andrey has performed on renowned stages throughout the world including Palais des Beaux-Arts in Brussels, Concertgebouw in Amsterdam, Großer Saal Mozarteum, Cadogan Hall in London, Gewandhaus in Leipzig, Konzerthaus in Berlin,

ako Luxembourg Philharmonic, Mahler Chamber Orchestra, Brussels Philharmonic, National Orchestra of Belgium, musicAeterna Orchestra, St. Petersburg Philharmonic, Orchester Mariinského divadla, Sendai Philharmonic, Royal Philharmonic London and SWR Stuttgart Symphony Orchestra pod taktovkou dirigentov ako T. Currentzis, V. Petrenko, N. Alekseev, M. Tabachnik, W. Weller, E. Krivine a K. Yamashita.

V roku 2011 prijal pozvanie maestra Teodora Currentzisa na účinkovanie v symfonickom orchestri musicAeterna v Perm State Theater ako hosťujúci koncertný majster. Okrem iného pôsobí aj na poste prvých huslí vo výnimočnom ansámblí David Oistrakh Quartet pomenovanom podľa jeho najvýznamnejšieho vzoru.

Je vyhľadávaný aj ako pedagóg a vyučuje na mnohých medzinárodných majstrovských kurzoch. Pozvania mal od inštitúcií v Bangkoku, Chicagu, Rige, Vilniuse, Štokholme, Moskve a ďalších mestách.

Počas doterajšej kariéry mal možnosť používať viacero vzácných nástrojov. Na súťaži Kráľovnej Alžbety vystúpil s husľami Poggi (1947) „ex-Milstein“ od Yellow Angel Foundation v Japonsku a po získaní prvej ceny mu boli zapožičané stradivárky „Huggins“ (1708), ktoré mu sprostredkovala nadácia Nippon Music Foundation.

Každý záhyb jeho života je pretkaný hudbou – je jeho profesiou, všetci jeho príbuzní a priatelia sú hudobníci, hudba zostáva teda neustále v jeho mysli a na život „vonku“ už nenachádza miesto. „Nemyslím si, že je to nutné,“ priznáva.

Tchaikovsky Hall in Moscow and St. Petersburg Philharmonic.

Many of Andrey's performances have been broadcast worldwide – via BR Klassik, Radio Orpheus, Espace 2 (Switzerland), YLE Radio (Finland), WFYI, WFMT Chicago (USA) and NHK Sendai (Japan).

Andrey has already appeared with leading international orchestras including the Luxembourg Philharmonic, Mahler Chamber Orchestra, Brussels Philharmonic, National Orchestra of Belgium, The musicAeterna Orchestra, St. Petersburg Philharmonic, Mariinsky Theatre Orchestra, Sendai Philharmonic, Royal Philharmonic in London and SWR Stuttgart Symphony Orchestra under conductors T. Currentzis, V. Petrenko, N. Alekseev, M. Tabachnik, W. Weller, E. Krivine and K. Yamashita among others. Andrey has performed alongside such artists as Martha Argerich, Julian Rachlin, Boris Andrianov, Pierre Amoyal, Liana Isakadze.

Aged only 23, Andrey was appointed as teaching assistant to Pierre Amoyal at the Conservatoire de Lausanne and has since been in demand as a teacher at many international master classes. He has been invited to institutions in Bangkok, Chicago, Riga, Vilnius, Stockholm, Moscow and more.

In 2011 Andrey was invited by maestro Teodor Currentzis to join The musicAeterna Orchestra in the Perm State Theatre as guest concertmaster. Andrey is grateful to have been lent various great violins. At the Queen Elisabeth Competition he performed on a Poggi (1947) “ex-Milstein” violin on loan from the Munetsugu Hall – Yellow Angel Foundation in Japan and upon winning the first prize Andrey received the Stradivarius violin (1708) “Huggins”, which is currently on loan from Nippon Music Foundation.

Orchester Janáčkovej opery Národního divadla Brno | Orchestra of the Janáček Opera of the National Theatre Brno

Orchester Janáčkovej opery Národního divadla v Brne patří medzi najprestížnejšie české orchestre. Vo svojich radoch má umelcov, ktorí potvrdili svoje kvality aj ako sólisti a členovia viacerých komorných telies. Teleso si udržiava vynikajúcu reputáciu už od polovice minulého storočia a pod vedením dirigentov ako František Neumann či František Jílek významne obohatilo kultúrny život mesta Brna.

Korene českej divadelnej scény v Brne siahajú do roku 1880 a podľa dopytu národného publika sa dramaturgia hneď upriamila na atraktívne tituly medzinárodného a domáceho repertoáru. Vďaka Františkovi Neumannovi a Otovi Zítkovi tu boli napríklad v 20. rokoch uvedené svetové premiéry všetkých nových opier Leoša Janáčka.

Neskôr boli uvedené mnohé výnimočné diela 20. storočia, medzi ktoré patrí prvá československá produkcia opery *Porgy a Bess* Georga Gershwinu, ako aj premiéra opery Bohuslava Martinů *Tri priania* v roku 1971.

Počas posledných rokov zaznamenalo viacero úspechov na medzinárodnej scéne, predovšetkým vystúpeniami Janáčkovej opery po Európe a Japonsku. Na máj 2014 má súbor potvrdené predvedenia opery *Rusalka* Antonína Dvořáka v Royal Opera House Muscat v Ománe. Medzi nové operné produkcie na túto sezónu patrí napríklad *Blúdiaci Holanďan* Richara Wagnera.

The Orchestra of the Janáček Opera of the National Theatre Brno is a 80 member ensemble, including outstanding artistic personalities, who have proved their qualities as soloists and members of various chamber bodies (The Janáček Quartet, The Moravian Quartet, Brno Brass Quintet, Brno Brass Band, Czech Virtuosi, etc). An excellent reputation has been built since the middle of the last century, for instance during the conductorship of František Neumann, when the Orchestra not only enriched the cultural life of Brno as the Opera ensemble, but also thanks to regular symphonic concerts. Another significant period in the Orchestra's history was the conductorship and leadership of František Jílek. During the last few years, the Orchestra has made successful achievements at the international scale, namely by a countless performing of the Janáček Opera in Europe and Japan. Apart from opera production, the Orchestra is also engaged in symphonic and cantata, both inland and abroad.

Utorok 8. 4. 16:00

**KONCERT VÍŤAZOV SÚŤAŽÍ SLOVENSKÝCH
KONZERVATÓRIÍ ZA ROK 2014**

Tuesday, 8th April, 4 p.m.

**CONCERT OF THE LAUREATES OF THE SLOVAK
CONSERVATOIRES COMPETITIONS 2014**

Fórum mladých talentov

Začínajúcim interpretom otvárame dvere do sveta.

Utorok 8. 4. 19:00

Emerson Salazar, gitara (Čile)

Heitor Villa-Lobos (1887 – 1959)	<i>Etudy</i> (1929) č. 5 <i>Andantino</i> č. 7 <i>Très animé</i> č. 8 <i>Modéré</i> č. 11 <i>Lent – Animé</i>	12'
Vicente Asencio (1908 – 1979)	<i>Collectici íntim</i> (<i>Súkromná zbierka</i> , 1965) <i>La serenor</i> (<i>Pokoj</i>) <i>La joia</i> (<i>Radost</i>) <i>La calma</i> (<i>Ticho</i>) <i>La gaubanca</i> (<i>Potešenie</i>) <i>La frisanca</i> (<i>Chvat</i>)	15'
Joaquín Rodrigo (1901 – 1999)	<i>Tres piezas españolas</i> (<i>Tri španielske piesne</i> , 1954) <i>Fandango</i> <i>Passacaglia</i> <i>Zapateado</i>	12'
Astor Piazzolla (1921 – 1992)	<i>Cuatro estaciones porteñas</i> (<i>Štyri ročné obdobia v Buenos Aires</i> , 1965 – 1970) <i>Invierno porteño</i> (<i>Zima v Buenos Aires</i>) <i>Primavera porteña</i> (<i>Jar v Buenos Aires</i>)	9'

Bjarke Mogensen, akordeón (Dánsko)

Johann Sebastian Bach (1685 – 1750)	<i>Ich ruf zu Dir, Herr Jesu Christ</i> , BWV 639 (1715)	3'
Sofia Gubajdulina (1931)	<i>De profundis</i> (1978)	12'
Domenico Scarlatti (1685 – 1757)	<i>Sonáta d mol K. 141</i> <i>Sonáta E dur K. 162</i> <i>Sonáta f mol K. 519</i>	12'
Martin Lohse (1971)	<i>Passing I</i> (2011) <i>Passing II</i> (2011)	10'
Nicholas Martin (1989)	<i>Mother of Sorrows</i> (<i>Matka bolesti</i> , 2010) venované Bjarkemu Mogensenovi	7'
Ole Schmidt (1928 – 2010)	<i>Toccata č. 1 op. 24</i>	6'
Astor Piazzolla (1921 – 1992)	<i>Adiós Nonino</i> (1959)	4'

Tuesday, 8th April, 7 p.m.

Emerson Salazar, guitar (Chile)

Heitor Villa-Lobos (1887 – 1959)	<i>Etudes</i> (1929) No. 5 Andantino No. 7 Très animé No. 8 Modéré No. 11 Lent – Animé	12'
Vicente Asencio (1908 – 1979)	<i>Collectici íntim</i> (Intimate Collection, 1965) La serenor (Serenity) La joia (Joy) La calma (Calm) La gaubanca (Delight) La frisanca (Haste)	15'
Joaquín Rodrigo (1901 – 1999)	<i>Tres piezas españolas</i> (1954) Fandango Passacaglia Zapateado	12'
Astor Piazzolla (1921 – 1992)	<i>Cuatro estaciones porteñas</i> (1965 – 1970) Invierno porteño Primavera porteña	9'

Bjarke Mogensen, accordion (Denmark)

Johann Sebastian Bach (1685 – 1750)	<i>Ich ruf zu Dir, Herr Jesu Christ, BWV 639</i> (1715)	3'
Sofia Gubaidulina (1931)	<i>De profundis</i> (1978)	12'
Domenico Scarlatti (1685 – 1757)	<i>Sonata in D minor K. 141</i> <i>Sonata in E major K. 162</i> <i>Sonata in F minor K. 519</i>	12'
Martin Lohse (1971)	<i>Passing I</i> (2011) <i>Passing II</i> (2011)	10'
Nicholas Martin (1989)	<i>Mother of Sorrows</i> (2010) dedicated to Bjarke Mogensen	7'
Ole Schmidt (1928 – 2010)	<i>Toccata No 1 op. 24</i>	6'
Astor Piazzolla (1921 – 1992)	<i>Adiós Nonino</i> (1959)	4'

Skvelý čilský gitarista Emerson Salazar prezentuje na dnešnom koncerte tvorbu skladateľov patriacich nielen k najvýznamnejším osobnostiam španielskej a juhoamerickej hudby 20. storočia, ale tiež k najpozoruhodnejším syntetikom hudby „starej“ a „novej“, „ľudovej“ a „umeleckej“, „vážnej“ a „zábavnej“ resp. „európskej“ a „mimoeurópskej“; v každom z uvedených prípadov však hudby, v ktorej zohrala dôležitú úlohu práve *gitarra*...

Súbor slávnych dvanástich *Etúd* Brazílčana **Heitora Villu-Lobosa**, dokončený v roku 1929, vyvolal i napriek autorovmu renomé medzi profesionálnymi gitaristami spočiatku rozpaky. Dôvodom bolo najmä množstvo netradičných hmatov či prstokladov, ktoré do skladieb Villa-Lobos „aplikoval“ z vlastnej praxe gitaristu-samouka. Za nehrateľné resp. nezmyselné tieto etudy najskôr považoval aj ich adresát (a budúci nadšený interpret) Andrés Segovia. Bol to však práve on, kto po zahĺbení sa do ich štúdia s obdivom pripustil skladateľovu hlbokú a dôvernú znalosť nástroja, ba dokonca Villa-Lobosovu odvahu a nekonvenčnosť v skúmaní technicko-zvukových možností gitary prirovnal k tak zásadným inováciám, aké v oblasti klavírnej literatúry predstavujú diela D. Scarlattiho či F. Chopina.

Oblúbeným repertoárovým autorom Andrésa Segoviu bol tiež skladateľ, pedagóg a významný organizátor hudobného života vo Valencii, **Vicente Asencio y Ruano**. Z množstva jeho gitarových diel, výrazne inšpirovaných španielskou ľudovou hudbou či tvorbou Manuela de Fallu, patrí podnes medzi najpopulárnejšie cyklus *Collectici íntim*, ktorý skladateľ vytvoril v roku 1965 a venoval svojmu bývalému žiakovi (mimochodom, ďalšej svetovej gitarovej legende) Narcisovi Yepesovi. Sám

Asencio definuje tento opus trochu záhadne, ako „*kolekciu samostatných prvkov, ktoré už predtým, než boli spojené do aktuálnej podoby, tvorili istú jednotu, zviazané neviditeľnými väzbami*“. Vychádzajúc z názvov jednotlivých častí je však možné uvedený cyklus považovať i za akúsi zbierku kompozičných štúdií, stvárnajúcich v duchu barokovej afektovej teórie rôzne emocionálne stavy a hnutia.

Jednou z najväčších postáv španielskej hudby uplynulého storočia, dôstojne nadväzujúcou na umelecký odkaz Albeniza, Granadosa, Fallu i svojho parížskeho učiteľa Paula Dukasa, bol legendárny nevidiaci skladateľ **Joaquín Rodrigo**. Napriek vážnemu zdravotnému hendikepu sa Rodrigo komponovaniu venoval do úctyhodne vysokého veku, zanechajúc po sebe dve stovky skladieb najrozmanitejších druhov a žánrov. Výrazné zastúpenie medzi nimi majú práve diela pre gitaru, tvoriace dnes dokonca jeden z hlavných pilierov jej koncertného repertoáru. Skladateľov príspevok do literatúry nástroja zahŕňa vyše dvadsať opusov (vrátane najslávnejšieho gitarového koncertu všetkých čias, *Concierto de Aranjuez*), pričom prvá z týchto kompozícií pochádza z roku 1926 a poslednú vytvoril ešte v roku 1987! Nemenej kurióznym je tiež fakt, že Rodrigo sám hru na nástroji neovládal, jeho štúdium dejín gitary a gitarovej interpretácie v tradícii a kultúre Pyrenejského polostrova bolo však natoľko dôkladné, že prvky starej španielskej gitarovej hudby, andalúzskeho flamenca či ľudovej hudby z oblasti Valencie, Katalánska a pod. sa stali neodmysliteľnou (a zároveň najfascinujúcejšou) súčasťou takmer každej jeho skladby. Presvedčiť sa o tom možno i na *Troch španielskych kusoch*, napísaných v roku 1954 (opäť) pre Segoviu.

Mimoriadne popularite sa medzi

milovníkmi gitary v poslednom čase tešia aj transkripcie diel **Astora Piazzollu**, argentínskeho skladateľa a hráča na bandoneón, ktorého tvorba prináša ozajstnú revolúciu v dejinách tanga. Piazzolla síce s nesmiernym citom a rešpektom nadväzuje na jeho tradičné rytmické aj harmonické postupy, prekvapivo a pôsobivo ich však spája a kombinuje s prvkami jazzu, popu i klasickej hudby, formujúc tak celkom originálny štýl, nazvaný „tango nuevo“. Medzi najkrajšie a najreprezentatívnejšie príklady tejto syntézy patrí štvorica kompozícií známych ako *Cuatro estaciones porteñas* alebo *The Four Seasons of Buenos Aires* (výrazy „porteña“ či „porteño“ označujú totiž obyvateľov chudobnej oblasti prístavu v Buenos Aires, kde sa tango zrodilo). I keď sa Piazzollove *Ročné obdobia* zvyknú často hrať ako cyklus, vytvorené boli nezávisle od seba medzi rokmi 1965–1970 a aranžované pôvodne pre legendárne piazzollovské kvinteto v zložení bandoneón, husle, klavír, elektrická gitara a kontrabas. Predkladaný výber z *Estaciones* však poslucháča iste presvedčí nielen o dokonalej „vybrúsenosti“ každého z Piazzollových tång, ale aj o tom, že si tieto diela svoju osobitú vášnivo-nostalgickú krásu dokážu plne uchovať i v značne odlišnej inštrumentálnej verzii.

Pozoruhodne koncipovaný program recitálu Bjarkeho Mogensena je priam dokonalou „vzorkou“ šírky a pestrosti interpretačného záujmu mladého dánskeho umelca, ale aj odrazom jeho nevšednej dramaturgickej filozofie: transkripcie starej hudby v tesnej konfrontácii s avantgardou či postmodernou, osvedčené diela akordeónovej literatúry vedľa celkom nových, ním premiérovaných kompozícií, výbušne disonančná toccata v susedstve sladko nostalgického tanga... A to všetko pospájané

množstvom zvláštnych súvislostí, s osobitým akcentom na tak hlboké témy, ako sú viera, úzkosť, bolesť, smrť...

Ich ruť zu Dir, Herr Jesu Christ (BWV 639) patrí k najkrajším a kompozične najdokonalejším chorálovým predohram zo zbierky známej ako *Orgelbüchlein* (*Organová knižka*) vytvorenej **Johannom Sebastianom Bachom** v čase jeho pôsobenia vo Weimare (1708–1717). Text tejto vrúcnej a pokornej „prosby o milosť v čase zúfalstva“ v mnohom pripomína slová starozákonného žalmu 130 *De profundis clamavi ad te, Domine* (*Z hlbín volám k tebe, Pane*), inšpirujúceho zase ruskú skladateľku **Sofiu Gubajdulinu** k vytvoreniu jednej z najsuggestívnejších skladieb moderného akordeónového repertoáru. V kompozícii *De profundis* z roku 1978 sa jej darí veľmi originálne prepojiť postupy a techniky tzv. Novej hudby s prvkami barokovej rétoriky a náuky o symboloch. Dielo začína dlhým, hlbokým mechovým tremolom, výstižne zobrazujúcim ľudský strach a pochybnosti. Najrozmanitejšie clustre a vibráta sú pôsobivým znázornením úpenlivých prosieb, tónové glissandá zasa obrazom vzdychov. Smerom k záveru sa však skladba stále viac rozjasňuje, pričom posledné slová žalmu „...lebo u Pána je milosrdenstvo a hojné vykúpenie“ ilustruje autorka durovými kvintakordmi resp. viachlasným chorálom, znejúcim v najvyššej nástrojovej polohe a zdobeným množstvom jasavých trilkov a behov.

Slávnych 555 *Sonát* – alebo tiež „*Essercizi* (cvičení) *per Gravicembalo*“ – **Domenica Scarlattiho** patrí k najdôležitejším medzníkom v dejinách klavírnej literatúry. Hoci ide o rozsahom nevelké, jednočasťové diela, skladateľ v nich hýri priam neuveriteľným množstvom nápadov melodických, harmonických, formových i štylistických,

pričom najmä Scarlattiho „výboje“ v oblasti sadzby a štylistiky (rýchle repetované tóny, akordické a stupnicové behy cez niekoľko oktáv, paralelné terciové pasáže, odvážne intervalové skoky či časté kríženia rúk) sú novinky, ktoré posúvajú dovtedajší vývoj hráčskej techniky do sfér nefalšovanej „modernej“ virtuozyty.

Skladby *Passing I* a *Passing II* významného dánskeho skladateľa, výtvarníka a konceptuálneho umelca **Martina Lohseho** boli napísané priamo pre Mogensena. Napriek svojej značne komplikovanej (najmä metro-rytmickej) štruktúre i stálej vnútornej pulzácii, ktorú autor nazýva „Mobile“, pôsobí Lohseho hudba pozoruhodne čisto, pokojne, vyrovnané, ba až meditatívne a v mnohom sa tak blíži k poetike známych amerických či východoeurópskych minimalistov (Glass, Reich, Pärt, Górecki...). Zaujímavým dôkazom jej „transcendentálneho“ rozmeru sú napokon i pôsobivé zvukové stvárnenia pojmu „passing“, preložiteľného do slovenčiny ako „plynutie“, „prechod“, ale aj „smrť“...

Počas Mogensenovho recitálu v Carnegie Hall odznela nedávno aj premiéra skladby *Mother of Sorrows* dánskeho skladateľa **Nicholasa Martina**. Mladý autor svoju doterajšiu tvorbu definuje nasledovne: „*Všetky moje práce sú pokusom o intimitu. Vytváram malé a často krehké hudobné svety, ktoré sa zdajú byť statické, no v skutočnosti sú jednoduchým pohybom v slimačom tempe. Moja hudba je veľmi pokojná, hraničiaca niekedy s nepočuteľnosťou. Ale pre mňa je to ticho, ktoré kričí.*“ Dokladom týchto slov je aj dielo *Matka bolesti*, inšpirované známym výjavom z kresťanskej ikonografie. Vytvorené bolo v roku 2010 ako smutné „ironický“ doplnok dua – uspávanky

pre husle a violu s názvom *Mother and Child*, pričom hudobný materiál, pôvodne znázorňujúci pokojne oddychujúce dieťa, autor použil znovu na vyjadrenie matkinho náreku.

Ako inšpirátor vzniku nových akordeónových diel kráča Bjarke Mogensen jasne v šlapajách svojho veľkého dánskeho predchodcu Mogensa Ellegaarda (1935–1995), pre ktorého vytvorili európski skladatelia celé desiatky pôvodných kompozícií. Zo všetkých týchto skladieb si podnes výnimočnú popularitu zachovala najmä brilantná a energická *Toccata č. 1* ich významného krajana, skladateľa a dirigenta **Oleho Schmidta**, zložená v roku 1960.

Iba krátko predtým – na jeseň 1959 – skomponoval svoje azda najslávnejšie (podľa vlastných slov však určite najosobnejšie) tango **Astor Piazzolla**. Skladba vznikla neobyčajne spontánne, krátko na to, ako umelca počas turné zastihla správa o smrti otca Vicenta, prezývaného familiárne „Nonino“. Podľa spomienok Piazzolovej manželky sa Astor po návrate domov zatvoril do izby a plačúc si začal prehrávať svoje staršie hravé tango s názvom *Nonino*. Z pôvodnej melódie sa však zrazu začala odvíjať nová, prekrásna téma, ktorou skladateľ konečne dokázal spôsobom jemu najvlastnejším povedať otcovi „zbohom“ – *Adios, Nonino...* „*Možno som bol vtedy obklopený anjelmi, preto sa mi podarilo napísať tú najlepšiu melódiu, akú som kedy napísal,*“ povedal Piazzolla o dve desaťročia neskôr. „*A pochybujem, že budem ešte schopný vytvoriť lepšiu...*“ Faktom zostáva, že do konca života odohral Astor Piazzolla túto skladbu viac než tisíckrát a sám z nej vytvoril okolo dvadsať rôznych úprav.

Peter Hochel

Emerson Salazar

gitara | *guitar*

Rodák zo San Felipe v Čile je jedným z najvýnimočnejších mladých gitaristov súčasnosti. Svoju kariéru odštartoval ako mladý hudobník na domácej pôde, kde odohral svoje prvé recitály a pravidelne sa objavoval v rozhlasových a televíznych programoch. Keďže jeho zámerom bolo priblížiť gitaru ako nástroj všetkým spoločenským vrstvám, často vystupoval bez nároku na honorár. Premiéroval niekoľko skladieb pre sólovú gitaru a počas svojej kariéry spolupracoval s viacerými orchestrami v Čile. Od roku 2007 koncertoval v Španielsku, Portugalsku, Nemecku či v Rakúsku.

Bakalársky titul v odbore hudba získal na Pontificia Universidad Católica de Valparaíso u prof. Guillerma Nura. Následne v roku 2007 získal štipendium od čilskej vlády, aby mohol absolvovať magisterský program na Mozarteum Universität v Salzburgu. Študoval tu u gitaristov Eliota Fiska a Ricarda Galléna a štúdium ukončil s vynikajúcim prospechom v roku 2010.

Jeho veľkým hudobným a gitarovým hrdinom je Andrés Segovia, „otec modernej klasickej gitary“.

Svoje interpretačné kvality potvrdil aj na viacerých medzinárodných súťažiach. V roku 2008 získal 2. miesto a cenu za najlepší umelecký výkon na Certamen Internacional de Guitarra de Barcelona „Miquel Llobet“ a o rok neskôr si odniesol 1. cenu

Born in 1983 in San Felipe, Chile, is one of the most brilliant classical guitar players of his generation. First prize winner at the XXXV Andrés Segovia Guitar Competition in 2010, he has delighted audiences in Europe and America through his solid technique and musicality.

In June 2013 he premiered John McLaughlin's second guitar concerto *Europa* with the Israel Sinfonietta Beer Sheva, and Doron Salomon as conductor.

Emerson Salazar began his career as young musician in Chile, where he gave his first guitar recitals and started to appear regularly on radio and television programs. Later, this virtuoso participated in numerous premieres of solo guitar works and played with various orchestras in Chile. Much of this work was carried out for free, with the purpose of bringing the guitar to all social circles. During this period, Emerson Salazar completed a bachelor degree in music at the Pontificia Universidad Católica de Valparaíso, under the tutelage of professor Guillermo Nur. In 2007 he was granted a scholarship by the Government of Chile to pursue a master degree at Mozarteum University Salzburg, Austria, where he studied with the guitarists Eliot Fisk and Ricardo Gallén. In 2010, he received the master degree with summa cum laude. Since 2007, Emerson has kept an intense artistic activity with performances

súťaže Concurso internacional de guitarra Josefina Robledo vo Valencii. V roku 2010 mu bola udelená 1. cena na prestížnej súťaži Andrés Segovia Guitar Competition a o dva roky neskôr získal 1. cenu a tiež cenu publika na súťaži International Guitar Competition „Dr. Luis Sigall“ v Čile.

V júni 2013 uviedol druhý koncert pre gitaru a orchester *Europa* multižánrového gitaristu a skladateľa Johna McLaughlina. V tomto roku vydáva svoje prvé CD, ktoré bude obsahovať pre neho napísané diela skladateľov zo Španielska, Čile, Talianska a Nemecka. Ako sám hovorí, rád hráva aj súčasnú hudbu, ale zaradiť ju do programu je často náročné.

Emerson Salazar žije Mníchove, kde našiel vhodné pôsobisko pre rozvoj svojich umeleckých ambícií. Jeho manželka je taktiež hudobníčka a obaja venujú mnoho času cvičeniu. „*Pre ľudí mimo hudby je veľmi ťažké pochopiť, že obetujeme tak mnoho času hudbe a cvičeniu. V každom prípade, občas sa snažíme ísť aspoň do kina alebo ideme von s priateľmi,*“ konštatuje.

in Spain, Portugal, Germany, Austria and awards in different competitions such as Miguel Llobet 2008 guitar competition in Barcelona and Josefina Robledo Competition 2009 in Valencia. Emerson Salazar currently lives in Munich, Germany, a city full of culture and art, where he found a suitable environment to pursue his artistic work.

Bjarke Mogensen

akordeón | *accordion*

„Bjarke Mogensen je fenomén – raz si ho vypočujete, nikdy nezabudnete.“ (Norman Lebrecht, kritik)

Dánsky akordeonista Bjarke Mogensen sa narodil v roku 1985 na ostrove Bornholm a je vychádzajúcou hviezdou v hre na akordeón v Dánsku. Na nástroji hrá od siedmich rokov. V trinástich rokoch debutoval ako sólista v nemeckej televízii, kde vystúpil s Mníchovským symfonickým orchestrom. Už o rok neskôr vyhral zlatú medailu a Talent Prize na Berlinskej Tidende Music Competition a bol mu udelený grant Jacoba Gadea. V Dánsku prerazil vďaka výhre v súťaži sólistov DR TV „Spil for Livet“ a v tom istom roku získal Hudobnú cenu Victora Borgea. V roku 2012 sa stal prvým akordeonistom, ktorý obsadil 1. miesto na súťaži New Talent – Cena Nadácie SPP v Bratislave.

Mogensen študoval u Geira Draugsvolla na Kráľovskej dánskej akadémii v Kodani, ktorú skončil s vynikajúcimi výsledkami – dnes na škole vyučuje komornú hudbu. Ako sólista sa predstavil v mnohých častiach sveta a spolupracoval s orchestrami ako Moscow Virtuosi, Kremerata Baltica, Štátna filharmónia Košice, Dánsky národný symfonický orchester a Copenhagen Philharmonic pod taktovkou Johna Storgårds, Lana Shuia, Rolfa Guptu, Leoša Svárovského, Beata Furrera a Vladimira Spivakova.

„Bjarke Mogensen is an astonishment on record. Once heard, never forgotten.“ So writes one of the world's leading music critics, Norman Lebrecht.

Danish accordionist Bjarke Mogensen was born in 1985 on the island of Bornholm and is the new star of the accordion in Denmark. He had the instrument strapped to his shoulders at the age of seven. At thirteen he made his debut as a soloist in a German TV broadcast, where he played with the Munich Symphony Orchestra. At fourteen he both won the Gold Medal and the Talent Prize in the Berlinske Tidende Music Competition and was awarded the Jacob Gade Grant. His popular breakthrough in Denmark came when he won the DR TV soloist competition “Spil for Livet”, and the same year he received the Victor Borge Music Prize.

In 2011, Bjarke Mogensen had his solo debut at the famous Carnegie Hall in New York City, and in 2012 he was the first accordionist ever to receive first prize in the prestigious “New Talent” competition in Bratislava.

Bjarke Mogensen studied with Geir Draugsvoll at the Royal Danish Academy of Music in Copenhagen and graduated with flying colours; today he actually teaches chamber music at the Academy. He has given solo concerts from New York to Moscow, from Iceland to Turkey. He has performed chamber music with violinists

Je členom akordeónového dua MYTHOS, zaujímavého zoskupenia na scéne dánskej komornej hudby. V roku 2011 odohral svoj debut v Carnegie Hall, kde s kolegom z dua Rasmusom Schjærff Kjøllerom uviedli vlastnú transkripciu hudby Stravinského baletu *Petruška*. Duo získalo tviacero ocenení na domácej a medzinárodnej pôde vrátane 1. ceny na súťaži Danish Radio Broadcast Chamber Music Competition 2011 a 1. ceny International Chamber Music Competition Almere 2012 v Holandsku. V minulom roku vyšlo duu CD s ich podaním *Petrušku*, ako aj nahrávka ich úprav orchestrálnej suity *Planéty* op. 32 Gustava Holsta.

Jeho repertoárový záber je veľmi široký – siaha od ľudovej hudby a osvedčených skladieb pre akordeón k dielam súčasnej hudby. Nedávno sa stal majiteľom nového nástroja vyrobeného na objednávku, pre ktorý už stihli vzniknúť diela viacerých súčasných skladateľov. Ide o mikrotonálny akordeón, ktorého rozsah troch oktáv je vyplnený štvrttónmi. „*Znie absolútne úžasne a aj trochu šialene,*“ podotýka Mogensen. Okrem znejúcej hudby hľadá inšpiráciu aj vo výtvarnom umení, naposledy ho svojimi dielami zaujal dánsky maliar Vilhelm Hammershøi.

Ako úspešnému profesionálnemu umelcovi mu hudba zaplňa celý harmonogram, ale ako sám hovorí, unavuje ho iba málokeď. V prípade, že mu to nabitý program dovolí a nájde si voľný čas, najradšej ho trávi na svojom rodnom Bornholme.

Augustin Dumay and Gidon Kremer and the cellist Andreas Brantelid. As a soloist he has worked with orchestras such as the Moscow Virtuosi, Kremerata Baltica, State Philharmonic Orchestra Košice, the Danish National Symphony Orchestra and the Copenhagen Philharmonic, conducted by maestros such as John Storgårds, Lan Shui, Rolf Gupta, Leoš Svárovský, Beat Furrer and Vladimir Spivakov.

Bjarke Mogensen's repertoire is almost unlimited, with a span ranging from folk music and accordion classics over his own transcriptions to brand new works for accordion.

His collaborations with prominent living composers has resulted in many new compositions dedicated to Bjarke Mogensen. Already during his student years he released four CDs of solo works and concertos; the labels were Orchid Classics and Dacapo Records, and those CDs met with rave reviews.

Bjarke Mogensen is also making up one half of the accordion duo MYTHOS, one of the leading ensembles on the Danish chamber music scene. The duo has received several awards, including first prize in the Danish Radio Broadcast Chamber Music Competition 2011 and at the Almere International Chamber Music Competition 2012 in Holland. When, in 2011, Bjarke Mogensen had his solo debut at the Carnegie Hall in New York, he actually brought along his MYTHOS partner, Rasmus Schjærff Kjøller, and they bowled the unsuspecting audience over with their own faithful concert transcription of the Stravinsky's music for the ballet *Petrushka*. A CD, containing the MYTHOS *Petrushka* along with their brand new transcription of Holst's *The Planets*, was expected to come from Orchid Classics in the Spring of 2013.

Streda 9. 4. 19:00

Hinrich Alpers, klavír (Nemecko)

Ludwig van Beethoven (1770 – 1827)	<i>Sonáta pre klavír č. 21 C dur op. 53</i> <i>„Waldsteinská“ (1804)</i> <i>Allegro con brio</i> <i>Introduzione: Adagio molto</i> <i>Rondo: Allegretto moderato – Prestissimo</i>	26'
Robert Schumann (1810 – 1856)	<i>Sonáta pre klavír č. 3 f mol op. 14 „Konzert bez orchestra“ (1836)</i> <i>Allegro</i> <i>Scherzo</i> <i>Quasi variazioni: Andantino de Clara Wieck</i> <i>Prestissimo possibile</i>	28'

Arnold Schönberg (1874 – 1951)	<i>Šesť drobných skladieb pre klavír op. 19 (1911)</i> <i>Leicht, zart</i> <i>Langsam</i> <i>Sehr langsam Viertel</i> <i>Rasch, aber leicht</i> <i>Etwas rasch</i> <i>Sehr langsam</i>	5'
Franz Liszt (1811 – 1886)	<i>Sonáta pre klavír h mol (1853)</i> <i>Lento assai – Allegro energico – Grandioso</i> <i>Andante sostenuto – Quasi adagio</i> <i>Allegro energico – Più mosso</i> <i>Cantando espressivo – Stretta quasi Presto – Presto</i> <i>– Prestissimo</i> <i>Andante sostenuto – Allegro moderato – Lento assai</i>	30'

Wednesday, 9th April, 7 p.m.

Hinrich Alpers, *piano* (Germany)

Ludwig van Beethoven (1770 – 1827)	<i>Piano Sonata No. 21 in C Major, Op. 53, "Waldstein" (1804)</i> <i>Allegro con brio</i> <i>Introduzione: Adagio molto</i> <i>Rondo: Allegretto moderato – Prestissimo</i>	26'
Robert Schumann (1810 – 1856)	<i>Sonata No. 3 in F minor, Op. 14</i> <i>"Concert sans orchestre" (1836)</i> <i>Allegro</i> <i>Scherzo</i> <i>Quasi variazioni: Andantino de Clara Wieck</i> <i>Prestissimo possibile</i>	28'

Arnold Schönberg (1874 – 1951)	<i>Six Little Piano Pieces, Op. 19 (1911)</i> <i>Leicht, zart</i> <i>Langsam</i> <i>Sehr langsam Viertel</i> <i>Rasch, aber leicht</i> <i>Etwas rasch</i> <i>Sehr langsam</i>	5'
Franz Liszt (1811 – 1886)	<i>Piano Sonata in B minor (1853)</i> <i>Lento assai – Allegro energico – Grandioso</i> <i>Andante sostenuto – Quasi adagio</i> <i>Allegro energico – Più mosso</i> <i>Cantando espressivo – Stretta quasi Presto – Presto</i> <i>– Prestissimo</i> <i>Andante sostenuto – Allegro moderato – Lento assai</i>	30'

„Sonate, que me veux-tu?“

Bernard le Bovier de Fontenelle
(1657 – 1757)

V 19. storočí sa formový koncept sonáty ocitol pod značným tlakom. Prvým problémom bolo monumentálne dedičstvo Beethovenových klavírných sonát pôsobiace ako ťažko dosiahnuteľný vzor. Druhým skutočnosť, že pravidlá sonátovej formy a jej harmonického priebehu postupne prestávali vyhovovať imaginácii romantických skladateľov. Robert Schumann v roku 1839 napísal, že väčšina sonát mladých skladateľov nepredstavuje „nič viac než štúdie formy, ktoré sotva vznikli z intenzívnejšieho vnútorného popudu“. Napriek tomu ostala sonáta výzvou i priestorom, v rámci ktorého sa tvorcovia – klaviristi stále pokúšali vyjadrovať najzávažnejšie posolstvá, prekračovať limity dovtedy poznaného.

Dialo sa tak prostredníctvom širokodýchých melódií a výrazných melodických gest, bohatej harmonickej palety a intenzívneho využívania chromatiky. Skladatelia využívali motivické a tematické príbuznosti a ich transformácie, ktoré umožňovali udržať súvislý tok hudby aj na rozsiahlych plochách. Na začiatku tohto prerodu sonátovej formy v 19. storočí stoja vizionárske klavírne diela **Ludwiga van Beethovena** (1770 – 1827) medzi ktoré patrí aj *Sonáta č. 21 C dur op. 53 „Waldsteinská“*. Na kompozícii venovanej priateľovi a patrónovi grófovi Ferdinandovi Ernstovi Gabrielovi von Waldstein začal skladateľ pracovať v decembri roku 1803 alebo v januári roku 1804. Dielo vznikalo teda v období práce na 3. symfónii a *Leonóre* a spadá tak do tzv. heroického obdobia Beethovenovej tvorby. Ako pomalú časť pôvodne zamýšľanej *Andante* (neskôr toto rondo známe aj ako

Andante favori vyšlo dvakrát samostatne tlačou) skladateľ neskôr nahradil dramaticky skrátenou verziou nazvanou *Introduzione*. Tá svojou koncentrovanosťou otvára cestu finálnemu rondo (*Allegretto moderato*). Prvá časť sonáty nerešpektuje obvyklú formovú konvenciu, ktorá v expozícii predpokladala vzťah tóniky a dominanty. Namiesto toho hudbu s neobvyklými figuráciami a farebnými zmenami registrov, aké sa dovtedy v Beethovenovej hudbe neobjavili, rozjasní medianta (E dur). V podobných postupoch skladateľ – slovami Francisa Donalda Toveyho – „prekročil Rubikon“, za hranicami ktorého sa v nasledujúcich dekádach odohrávali výboje romantikov. Trilky, šestnástinový pohyb a triolové arpeggiá vo finále, vrátane dychvyrážajúcej kódy (*Prestissimo*), boli v dobe vzniku náročné i pre tých najdisponovanejších amatérov, ktorí boli pre väčšinu Beethovenových súčasníkov cieľovou skupinou klavírných sonát. Wilhelm von Lenz, autor knihy *Beethoven et ses trois styles* (1855), opísal *Waldsteinskú sonátu* ako „heroický klaviristický čin so symfonickou esenciou“.

Túto charakteristiku možno pokojne do istej miery vziať aj na klavírne dielo **Roberta Schumanna** (1810 – 1856) z roku 1836. Napriek Schumannovmu kritickému výroku na adresu sonátovej formy skladateľ skomponoval viac než desiatku kompozícií, s ktorými sa kratšie či dlhšie spájalo pomenovanie sonáta. Trom z nich tento názov ostal do dnešných dní. Patrí medzi ne aj *Sonáta č. 3 f mol op. 14* známa ako *Concert sans orchestre*, teda koncert bez orchestra. S týmto pôvodným názvom (pravdepodobne ho navrhol viedenský vydavateľ Haslinger) nesúhlasili prví recenzenti diela, ktorými boli významní doboví skladatelia – klaviristi Franz Liszt a Ignaz Moscheles. Moscheles, ktorému bolo dielo

dedikované, v roku 1837 v *Neue Zeitschrift für Musik*, napísal, že skladba svojou závažnosťou odkazuje na veľké sonáty Beethovena a Webera a návštevníci koncertov hľadajúci najmä zábavu by ju považovali za málo brilantnú. V druhom vydaní diela z roku 1853 sa preto už pôvodný titul neobjavuje. Napriek pozitívnemu prijatiu zo strany Liszta, Mendelssohna a neskôr i Brahmsa sa Schumannova sonáta (podobne ako Lisztova *Sonáta h mol*) presadzovala na koncertných pódiiach len veľmi pomaly. Je to prekvapivé, pretože už Liszt nešetril v súvislosti s dielom slovami chvály a predpovedal mu veľkú budúcnosť: „*Úvod a téma prvého allegra sú veľkolepé (...) Finále na spôsob točáky je mimoriadne zaujímavé harmonickými kombináciami, ktorých novosť by dokázala šokovať sluch, ak by to neurobilo už tempo. Ostáva len veriť, že sa pán Schumann stane svojimi skladbami známym vo Francúzsku, tak ako sa to stalo v Nemecku. Mladí skladatelia získajú z jeho príkladu silu, aby pokračovali v spôsobe komponovania, ktorý sa medzi nami stretá s opozíciou, no ktorý jediný obsahuje v sebe trvácnosť.*“ Kým dielo ako celok prešlo viacerými revíziami (skladateľ sa zriekol dvojice scherz a dokonponoval nové finále) jedna časť skladby ostala prakticky nezmenená od začiatku do konca: sú to variácie, ktoré Schumann napísal na tému Kláry Wieckovej. Toto emocionálne centrum kompozície predstavuje podľa skladateľovho životopisca Johna Daveria vyjadrenie skladateľovej túžby po žene, ktorá mu v tom čase bola nedostupná: „*Spojenie, ktoré mu bolo odopierané v živote, takto vplývalo do svojho umenia.*“

Kontakty **Franza Liszta** so Slovenskom mali osobný charakter. V dnešnej Bratislave vystúpil prvýkrát ako 9-ročný a z jeho koncertu bolo zrejmé, že talent mladého klaviristu presahuje bežné senzácie spájané

so zázračnými deťmi. Preto sa prítomná šľachta zaviazala podporiť mladého umelca finančne. Liszt neskôr údajne povedal, že v Bratislave sa rozhodlo o jeho hudobnej kariére. Na nasledujúcu návštevu klavírneho virtuóza a skladateľa si mesto muselo počkať devätnásť rokov. Lisztov návrat v decembri roku 1839 bol triumfom, ktorý ešte umocnila skutočnosť, že koncertoval na krídle bratislavského výrobcu klavírov Franza Schmidta. Ďalšie návštevy nasledovali v rokoch 1840 a 1858, Liszt bol v Bratislave prítomný aj na koncerte svojho žiaka Hansa von Bülowa. V meste udržiaval osobné i korešpondenčné kontakty s mestským archivárom Jánom Batkom, grófom Gejzom Zichym, ale tiež s Cirkevným hudobným spolkom, ktorého kapelník Carl Mayrberger našťudoval v roku 1872 skladateľovu *Ostrihomskú omšu*. Tá o rok neskôr zaznela aj v prítomnosti samotného autora. Liszt, ktorého diela sa v Bratislave často uvádzali, sa v meste angažoval i vo veci postavenia pomníka významnému bratislavskému rodákovi Johannovi Nepomukovi Hummelovi a na podporu hudobných aktivít v meste odohral viacero benefičných koncertov. Hudobný život podporoval aj prostredníctvom notového materiálu a ovplyvňovaním dramaturgie koncertov, ktoré sa v meste konali. Svojou autoritou pomohol i dielu slovenského skladateľa Jána Levoslava Bellu. Bratislavu navštevoval dokonca i v čase, kedy pozvania inde už odmietal. Jeho posledná návšteva sa uskutočnila v roku 1885, kedy navštívil koncert Antona Rubinsteinu na podporu výstavby Hummelovho pomníka.

„*Klindworth mi práve zahral tvoju sonátu! Drahý Franz! Bol si tu so mnou. Sonáta prekonáva všetku predstavivosť. Je veľkolepá, vážna a ušľachtilá – ako ty sám. Som hlboko dojatý. V tejto chvíli, hneď ako som si*

ju vypočul, cítim také naplnenie, aké len človek môže cítiť. Hovorím ti: bol si tu so mnou!“ Tieto slová pochádzajú od Richarda Wagnera, ktorý si Lisztovo dielo vypočul v Londýne v roku 1855. *Sonáta h mol* vznikla vo februári 1853 vo Weimare a je dedikovaná Robertovi Schumannovi. V *Sonáte h mol* sa Liszt odvážne zriekol dobových konvencií štyroch po sebe nasledujúcich častí a vytvoril tak pol hodiny trvajúci celok, ktorý cyklickú sonátovú formu prezentuje v rámci neprerušného toku hudby. Dielo, ku ktorému skladateľ okrem názvu neposkytol žiadny ďalší kľúč, podnietilo množstvo úvah o jeho mimohudobnom obsahu. Existuje hypotéza, že skladba zhudobňuje faustovskú legendu s témami Fausta, Grétky a Mefista, iná hovorí o vyhnaní z raja a témach Boha, Satana, Adama a Evy. Existuje však aj názor, že sonáta predstavuje Lisztov autoportrét. Väčšina hudby pochádza z motívov, ktoré sa objavujú prvýkrát už v úvode skladby (*Lento assai/ Allegro energico*) a v priebehu diela ich Liszt dômyselným spôsobom spája a varíruje. Okamihy transcendentnej krásy prináša pomalá časť *Andante sostenuto*, asociujúca atmosféru neskorých Beethovenových diel. Vizionárska sonáta sa pri verejnej

premiére v roku 1857 nestretla s veľkým pochopením. Jeden z kritikov napísal, že jej chýbajú logika i prirodzenosť, čo spôsobilo, že do prelomu 19. a 20. storočia bola uvádzaná len zriedka.

„*Nová hudba, taká nová vo výraze i štruktúre, tak pevne sformovaná a pritom expresívna, tak slobodná od noriem, tak vzdialená klišé a pretvárke, pátosu a sebatpotvrdzovaniu, taká neschopná ľži, taká koncentrovaná, tak priamo obrátená k svetu.*“ Tieto slová napísal nemecký muzikológ Hans Heinrich Eggebrecht o hudbe Antona Weberna, ale rovnako dobre ich možno vzťahnuť aj na *Sechs kleine Klavierstücke op. 19* jeho učiteľa **Arnolda Schönberga** (1874 – 1951). Prvých päť kompozícií cyklu vzniklo v priebehu jediného dňa 19. februára 1911. Posledná skladba bol skomponovaná krátko po smrti Gustava Mahlera 17. júna toho istého roku. Aforistická hudba Arnolda Schönberga je napriek vymedzovaniu sa voči tradícii rovnako nekompromisná a vizionárska vo svojom hľadaní ako diela Beethovena, Schumannu či Liszta. Možno teda povedať, že rozchod s tradíciou v istom zmysle umožnil, aby sa (paradoxne) stala jej súčasťou.

Andrej Šuba

FLÖTE
4'

LIEBLICH
GEDECKT
3'

OCTAVE
8'

VIOLONE
8'

FLÖTEN
BASS
8'

PRINCIPAL
18'

LIEBLICH
GEDECKT
18'

Hinrich Alpers

klavír | *piano*

„...muzikalita na najvyššej úrovni. Zapamätajte si toto meno: Hinrich Alpers.“ (The New York Sun)

Jeden z najtalentovanejších klaviristov súčasnosti, ktorého hra je plná mladíckej energie a zrelej vážnosti, Hinrich Alpers (1981), odohral svoj debut v Zankel Hall (Carnegie Hall) v marci 2008. Ešte v tom istom roku získal prestížne ocenenie Juilliard William Petschek Piano Debut Recital Award a vydal sa na turné po Nemecku. Nasledovala jeho cesta do Kanady, kde sa zúčastnil na festivale Ottawa International Chamber Music Festival, absolvoval turné so zoskupením TinAlley String Quartet (vítazmi súťaže Banff International String Quartet Competition) a odohral vystúpenie s Calgary Philharmonic Orchestra. Na jeseň 2008 vyšlo jeho sólové CD a začiatkom nasledujúceho roku debutoval recitálmi v Berlínskej filharmónii a mníchovskom kultúrnom centre Gasteig.

Medzi jeho ďalšie ocenenia patrí prvé miesto na 3. ročníku súťaže International Telekom Beethoven Competition v Bonne a je tiež laureátom kanadskej Honens International Piano Competition. V rámci Beethovenovej súťaže získal obe špeciálne ocenenia – za najlepšiu interpretáciu komornej hudby (sonáty s violončelistom Mishom Maiským) a za najlepšiu interpretáciu vybraného diela. Špeciálne ocenenie získal aj v súťaži Honens, za najlepšie

“...music making of the highest order. Remember this name: Hinrich Alpers.” (The New York Sun, March 2008)

German pianist Hinrich Alpers (1981), 1st Prize winner of the 3rd International Telekom Beethoven Competition in Bonn, Germany and Laureate of Canada's Honens International Piano Competition, wants you to listen. “I want to inspire others to enjoy and think about music,” comments Alpers. “Music is one of the most direct and powerful ways of communicating and listeners depend on honest and inspired performers.”

Alpers has performed in recital, as soloist with orchestra, and as collaborator in chamber music and songs throughout Europe, the United States and Canada. His performances are often recorded for radio and television broadcast. The recipient of the 2008 Juilliard William Petschek Piano Debut Recital Award, Alpers made his acclaimed Zankel Hall at Carnegie Hall debut in March 2008. After touring Germany the following month, Alpers returned to Canada for the Ottawa International Chamber Music Festival; a tour with the TinAlley String Quartet, winner of the 2007 Banff International String Quartet Competition; and a performance with the Calgary Philharmonic Orchestra. His first solo CD, recorded at The Banff Centre, has been released in fall 2008 and he made his recital

komorné vystúpenie a za interpretáciu nového diela. Dva roky predtým vyhral prvú cenu na Concours Grieg v Nórsku, ceny Schleswig-Holstein Music Festival Prize v Nemecku a Mozarteum Salzburg Summer Academy Award v Rakúsku. V roku 2007 bol uvedený ako Steinway Artist.

Alpers študoval u Bernda Goetzkeho na Hannover Hochschule für Musik und Theater a diplom získal na prestížnej Juilliard School v New Yorku, kde študoval u Jeroma Lowenthala. Počas svojej doterajšej kariéry vystupoval na recitáloch, ako sólista s orchestrami a objavil sa aj v ansámblach komornej hudby v Európe, Spojených štátoch a v Kanade. V súčasnosti sa venuje hudobne nadaným deťom a vyučuje hru na klavíri, improvizáciu a hudobnú teóriu na Hochschule für Musik und Theater v Hannoveri.

Jeho hlavnými pôsobiskami sú mestá Berlín a Hannover a keď práve nesedí za klavírom, snaží sa tráviť čo najviac času vonku a v rámci hudby počúva všetko od Bacha po Coltranea. Aby si uchoval sviežu inšpiráciu, snaží sa žiť naplno. Rád varí a ak by si mal vybrať iné povolanie, stal by sa kuchárom – alebo jazzovým klaviristom. *„Mojím cieľom je inšpirovať ostatných, aby rozjímali o hudbe. Práve hudba je jednou z najsilnejších foriem komunikácie a poslucháči potrebujú úprimných a zaniatených interpretov,”* znie jeho motto.

debuts at the Berlin Philharmonic and Munich Gasteig in spring 2009.

Hinrich Alpers studied with Bernd Goetzke at the Hannover Hochschule für Musik und Theater and earned his Graduate Diploma from The Juilliard School, studying with Jerome Lowenthal. Today he teaches piano at the University of Music and Drama of Hannover.

In addition to winning the Beethoven Competition, Alpers was awarded both special prizes for best performance of chamber music (sonatas with cellist Misha Maisky) and best performance of the commissioned work – he had already been awarded those special prizes in addition to becoming Laureate of the Honens Competition, for best ensemble performance and for best performance of a newly commissioned work. Two years earlier, he received First Prize at the Concours Grieg (Norway), the Schleswig Holstein Music Festival Prize (Germany) and the Mozarteum Salzburg Summer Academy Award (Austria). He was named a Steinway Artist in 2007. Alpers, who splits his time between Berlin and Hannover, spends as much time as possible outdoors and listens to everything from Bach to Coltrane.

Štvrtok 10. 4. 19:00

Štátny komorný orchester Žilina

Huba Hollókői, *dirigent (Maďarsko)*

Karol Mossakowski, *organ (Poľsko)*

Kateřina Javůrková, *lesný roh (Česká republika)*

Martijn Padding (1956)	<i>Glimpse (Záblesk, 2010)</i>	12'
------------------------	--------------------------------	-----

Francis Poulenc (1899 – 1963)	<i>Koncert pre organ, sláčiky a tympany g mol (1938)</i>	23'
-------------------------------	--	-----

Francesco Antonio Rosetti (1750 – 1792)	<i>Koncert pre lesný roh a orchester E dur (1727)</i> <i>Allegro moderato</i> <i>Adagio</i> <i>Rondo „La chasse“</i>	15'
---	---	-----

Franz Schubert (1797 – 1828)	<i>Symfónia č. 5 B dur, D. 485 (1816)</i> <i>Allegro</i> <i>Andante con moto</i> <i>Menuetto: Allegro molto</i> <i>Allegro vivace</i>	22'
------------------------------	---	-----

Koncert sa koná v spolupráci s Rokom českej hudby a Českým centrom.

Thursday, 10th April, 7 p.m.

Slovak Sinfonietta Žilina

Huba Hollókői, *conductor (Hungary)*

Karol Mossakowski, *organ (Poland)*

Kateřina Javůrková, *French horn (Czech Republic)*

Martijn Padding (1956) *Glimpse* (2010) 12'

Francis Poulenc (1899 – 1963) *Concerto for Organ, String Orchestra and
Timpani in G Minor* (1938) 23'

Francesco Antonio Rosetti (1750 – 1792) *Concerto for French Horn
and Orchestra in E Major* (1727) 15'
Allegro moderato
Adagio
Rondo "La chasse"

Franz Schubert (1797 – 1828) *Symphony No. 5 in B-Flat Major, D. 485* (1816) 22'
Allegro
Andante con moto
Menuetto: Allegro molto
Allegro vivace

Concert is held in collaboration with the Year of the Czech Music and Czech Centre

Holandský skladateľ **Martijn Padding**, rodák z Amsterdamu, študoval klavír u Fanie Chapirovej, kompozíciu u Louisa Andriessena na Kráľovskom konzervatóriu v Haagu a muzikológiu a experimentálnu zvukovú kompozíciu na univerzite v Utrechte. Vo svojej tvorbe nadväzuje na antiromantickú a post-minimalistickú estetiku tzv. Haagskej školy, ktorej kľúčovým predstaviteľom je jeho učiteľ L. Andriessen, ale má blízko aj k spájaniu prvkov populárnej a artificálnej hudby. Slovenskému poslucháčovi ho ako skladateľa predstavil v roku 2003 na festivale Melos-Étos hostujúci holandský súbor Orkest de Volharding, inak však jeho hudba zatiaľ u nás nemala veľa príležitostí zaznieť. Orchesterálna kompozícia *Glimpse* vznikla v roku 2010 pre Holland Festival (najstarší hudobný festival v Holandsku) a nesie venovanie dirigentovi Josovi van Immerseelovi a jeho súboru Anima Eterna. Van Immerseel na festivale uviedol všetkých deväť Beethovenových symfónií, pričom Paddingova skladba bola použitá ako predohra k nim. Názov v preklade znamená „záblesk, letmý pohľad“. Naznačuje, že autor ju poňal ako „poobhliadnutie sa“ za majstrom vrcholného viendského klasicizmu, s čím súvisí aj neustále vynáranie sa alúzií na beethovenovské témy. A nájdeme tu aj ďalšiu väzbu – obsadenie orchestra korešponduje s predohrou k Beethovenovmu baletu *Stvorenia Prométhea*. Skladba je napísaná pre orchester dobových nástrojov (čomu zodpovedá aj zámerné limitovanie možností lesných rohov a trúbok), skladateľ však súhlasí aj s jej uvádzaním modernými orchestrami.

Kým na prelome 19. a 20. storočia bola vo väčšine Európy stáročná tradícia mecenášstva vo sfére umenia už na ústupe či dokonca minulosťou, vo Francúzsku ešte aj v tomto období zohrávala dôležitú

úlohu. Princ a princezná Edmonde de Polignac vo svojej parížskej rezidencii zriadili hudobný salón, kde našli útočisko a priestor na prezentáciu svojich diel skladateľa ako Claude Debussy, Vincent d'Indy či Maurice Ravel. Aj po smrti manžela pokračovala princezná de Polignac (rodným menom Winnaretta Singer), ktorá navyše zdedila veľký majetok po otcovi, zakladateľovi slávnej americkej továrne na šijacie stroje, vo veľkorysom podporovaní mladých hudobníkov, literátov i vedcov. Objednávky na skomponovanie skladieb od nej dostali napríklad Igor Stravinskij, Kurt Weill, Erik Satie a tiež niektorí príslušníci skladateľskej skupiny známej pod názvom „Les Six“ (Parížska šestka): Darius Milhaud, Germaine Tailleferreová a **Francis Poulenc**. Poulenc pre ňu skomponoval dve koncertantné diela: *Koncert pre dva klavíry a orchester* (1932) a *Koncert pre organ, sláčikový orchester a tympany* (1938). Kým prvý z dvojice koncertov je skôr oddychový a k slovu sa v ňom dostávajú aj vplyvy jazzu, organový koncert je naopak veľmi vážnym dielom. Poulenc sa v tomto období – aj pod vplyvom smrti priateľa a skladateľského kolegu Pierre-Octavea Ferrouda – vrátil ku kresťanskej viere a koncert dokonca v jednom zo svojich listov označil za „cestu do kláštora“. V skladbe je zrejma spätosť s organovou tvorbou Johanna Sebastiana Bacha (predovšetkým s jeho *Fantáziou g-mol BWV 542*). Po formovej stránke koncert tvoria vzájomne prepojené tempovo a charakterovo kontrastné úseky. Vstupné *Andante* strieda mohutné akordy organa s lyrickými plochami, briskné *Allegro giocoso* naň nadväzuje v hravom, ale zároveň dramatickom tóne. *Andante moderato* prináša v dialógu orchestra a sólistu duchovnú atmosféru, ktorú opäť naruší

dramatické *Tempo allegro, molto agitato*. Pokojná pasáž *Très calme: Lent* naposledy vyústi do rozohraného *Allegro* a napokon sa v repríze vracia k úvodu. Pred definitívnym rezolútnym záverom zaznie ešte v orchestri pôsobivé pritlmené sólo violy a violončela.

Hudobný skladateľ a hráč na kontrabase **Francesco Antonio Rosetti** sa narodil pravdepodobne v roku 1750 v Lito-měřiciach, tieto údaje však nie je možné spoľahlivo overiť. Jeho pôvodné meno bolo Franz Anton (František Antonín) Rössler. Študoval v kňazskom jezuitskom seminári, kde získal aj hudobné vzdelanie. Nie je presne známe, kedy opustil Prahu, v roku 1773 sa však stal členom orchestra na dvore Ernsta Öttingen-Wallersteina už pod menom Rosetti. Pôbil tu ako kontrabasista a neskôr dirigent. Jeho ďalším pôsobiskom bol post kapelníka u vojvodu Friedricha Franza I. v Ludwigsluste. Tu v roku 1792 zomrel. Po celý život bol aktívnym skladateľom, oceňované sú najmä jeho symfónie a sólové koncerty. Skomponoval minimálne sedem koncertov pre lesný roh a päť koncertov pre dva lesné rohy so sprievodom orchestra (čo je samo osebe úctyhodné množstvo, pričom niektoré záznamy udávajú aj väčší počet). *Koncert pre lesný roh a orchester E dur* je ukážkou typického Rosettiho štýlu. Prvá časť, napísaná v sonátovej forme, pozvoľna stupňuje náročnosť sólového partu až po sólovú kadenciu pred záverom. Pomalá časť zaujme vrúcnou molovou melodikou, kým tretia je hravým rondom a opäť preverí technickú pripravenosť sólistu.

Hoci **Franza Schuberta** zaradujeme už medzi ranoromantických skladateľov, jeho orchestrálna tvorba (najmä prvých šesť symfónií) sa ešte hrdo hlási k odkazu viedenského klasicizmu. To napokon vôbec nie je prekvapivé, keď si uvedomíme, že vznikali paralelne s vrcholnými dielami Ludwiga van Beethovena. „*Kto dokáže ešte niečo spraviť po Beethovenovi?*“ – znie jeden z výrokov mladého Schuberta. O tom, že sa o to predsa pokúsil, dnes už nemusíme pochybovať. Svoju v poradí piatu symfóniu, *Symfóniu č. 5 B dur*, skomponoval v roku 1816, teda vo veku 19 rokov, a pre porovnanie – Beethoven svoju prvú symfóniu dokončoval až ako tridsiatnik. Hoci možno Schubertovým prvým symfóniám vyčítať určitú mieru neoriginálnosti a až pričasto sa nám pri nich vynárajú jeho skladateľské vzory (predovšetkým Mozart a Haydn), v otázke harmonických modulácií je *5. symfónia* už dielom stojacim na vlastných nohách. Z pohľadu formy zachováva klasicistický model (rýchla časť – pomalá časť – menuet s triom – finále), na rozdiel od štyroch predchádzajúcich Schubertových symfónií však prvú časť už neotvára pomalá introdukcia. Obsadenie orchestra je nanajvýš striedme – skladateľ sa tu celkom zrieka použitia klarinetov, trúbok i tympanov. Symfónia bola napísaná pre amatérsky orchester viedenského hudobníka Otta Hatwiga. Pod jeho vedením mala svoju premiéru na súkromnom koncerte hneď krátko po jej vzniku, na jeseň 1816. Na prvé verejné uvedenie však musela čakať až do októbra 1841, teda celých 25 rokov.

Juraj Bubnáž

Huba Hollókői

dirigent | *conductor*

„Je novým príkladom vysokej úrovne fínskej dirigentskej školy.“ (Hämeen Sanomat)

Mladý dirigentský talent žijúci v Amsterdame Huba Hollókői (1980) je finalistom 53. ročníka súťaže mladých dirigentov Concours international des jeunes chefs d'orchestre v Besançone vo Francúzsku.

Ako štvorročný začal s hrou na husliach a ako interpret neskôr získal viacero ocenení na významných národných a medzinárodných sólových a komorných súťažiach. Ako sólista vystupoval v Maďarsku, Anglicku, Nemecku, Taliansku, Fínsku, Rakúsku a v Japonsku. Získal pozvania na viaceré medzinárodné festivaly ako Mladé maďarské talenty na festivale Focus v Londýne, Herbstliche Musiktage, Bad Urach a Musica Nova v Helsinkách.

Ako skúsený orchestrálny hráč bol okrem iného členom Finnish National Opera Orchestra, Helsinki City Orchestra, Sinfonia da Camera Finlandia a Georg Solti Chamber Orchestra. Pôsobil tiež ako koncertný majster v orchestroch fínskych miest Joensuu a Vaasa.

Diplom v opernom a orchestrálnom dirigovaní získal na Sibeliovej akadémii v roku 2012 u Leifa Segerstama a Jormu Panulu. V lete 2009 sa stal jedným z piatich dirigentov pozvaných na dirigentské kurzy Kurta Masura v rámci Akadémie Verbier Festivalu vo Švajčiarsku. Ďalej študoval

Amsterdam based young conductor-talent, Huba Hollókői (1980) was finalist of the 53rd Besançon Conducting Competition in 2013. He already conducted numerous orchestras, including Lahti Symphony Orchestra, Kuopio Symphony Orchestra, Joensuu and Vaasa City Orchestras, Saveria Symphony Orchestra, Westsächsisches Symphonieorchester, Netherlands Youth Orchestra, the St. Michael Strings, the Budapest Strings. Future engagements for the season include concerts shared with Jac van Steen in Rotterdam and in The Hague, invitation from Glyndebourne Tour opera (Britten: *The Turn of the Screw*), and the Finnish debut as an opera conductor with Mozart's *Magic Flute*. Currently, Hollókői is completing the first year of the National Master Orchestra Conducting program of the Royal Conservatoire of The Hague and the Conservatory of Amsterdam. In the frame of the programme, he has assisted Stefan Asbury with Noord Netherlands Orchestra, Christoph Poppen with Het Gelders Orkest, and Kenneth Montgomery with Irish National Orchestra and The Belfast Philharmonic. Hollókői received his diploma in orchestra and opera conducting at the Sibelius Academy in 2012, under Prof. Leif Segerstam and Jorma Panula. In summer 2009 he was one of the five participants invited to the Conducting Academy of the Verbier Festival by Kurt

u renomovaných dirigentov ako Jac van Steen, Ed Spanjaard, Kenneth Montgomery, Atso Almila a Jurij Simonov.

V doterajšej kariére dirigoval medzinárodné orchestre ako Lahti Symphony Orchestra, Kuopio Symphony Orchestra, Savaria Symphony Orchestra, Westsächsisches Symphonieorchester, Netherlands Youth Orchestra, St. Michael Strings a Budapest Strings. Ďalšie angažmány zahŕňajú zdieľané koncerty s Jacom van Steenom v Rotterdame a v Haagu, pozvanie Glyndebourne Touring Opera (uviedenie Britenovej opery *The Turn of the Screw*) a jeho fínsky debut s Mozartovou operou *Čarovná flauta*.

V rámci štúdia na Kráľovskom konzervatóriu v Haagu a Konzervatóriu v Amsterdame asistoval Stefanovi Ausburymu s Noord Netherlands Orchestra, Christophovi Poppenovi s Het Gelders Orkest a Kennethovi Montgomerymu s Irish National Orchestra a The Belfast Philharmonic. Jeho veľkými inšpiráciami sú dirigenti Jevgenij Mravinskij, Ferenc Fricsay, Leonard Bernstein a Paavo Berglund, s ktorým mal možnosť spolupracovať počas štúdií.

V hudbe aj v živote má rád výzvy. Aktuálne je zaneprázdnený povinnosťami a niekedy je pre neho ťažké povedať si dosť – avšak ako sám tvrdí, z času na čas je to jednoducho nutné. V lete sa snaží rezervovať si niekoľko týždňov bez hudby, aby si „dobil baterky“. „*Amsterdam s jeho nespočetnými múzeami a pamiatkami prináša veľa príležitostí na relax,*“ dodáva.

Masur. His teachers include Jac van Steen, Ed Spanjaard, Kenneth Montgomery, Atso Almila, and Yuri Simonov. Playing the violin since the age of four, he has received several prizes from notable national and international solo and chamber music competitions. As a soloist, Hollókői has performed throughout Hungary, England, Germany, Italy, Finland, Austria, and Japan. In 2010 he had the honour of sharing the podium with Eiji Oue on the „NDR Musiktage – Hannover“ (Vivaldi: *Seasons*). He has been invited to international festivals, including the Young Hungarian Talents in Focus in London, Herbstliche Musiktage, Bad Urach and Helsinki's Musica Nova. An experienced orchestral musician, he has been a member of the Finnish National Opera Orchestra, the Helsinki City Orchestra, the Sinfonia da Camera Finlandia and the Georg Solti Chamber Orchestra, among others. Until recently, he worked as concertmaster with Joensuu and Vaasa City Orchestras.

Karol Mossakowski

organ | *organ*

Narodil sa v roku 1990 do hudobníckej rodiny, hru na klavíri a organe začal študovať už ako trojročný pod vedením svojho otca. Po ukončení strednej školy nastúpil na Hudobnú akadémiu v Poznani, kde študoval u Elżbiety Karolakovej a Jarosława Tarnawského. V roku 2011 ho prijali na Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris do triedy Oliviera Latryho a Michela Bouvarda. Od roku 2013 je tiež žiakom Thierryho Escaicha (organ), Philippa Lefebvra (improvizácia) a Fabiena Waksmana (kompozícia).

V Poľsku vyhral viacero národných súťaží, ako aj medzinárodnú súťaž Feliksa Nowowiejského v Poznani (2010). V máji 2013 získal prvú cenu na Medzinárodnej hudobnej súťaži Pražská jar. Získal tiež stipendium od francúzskej vlády a grant od nadácie Yves Brieux Ustaritz. Po víťazstve na Pražskej jari sa mu otvorili dvere k ďalším koncertom, o. i. v Prahe, Londýne a Paríži.

Medzi jeho vzory patria Ton Koopman, Wolfgang Zerer a Olivier Latry, ale inšpiráciou sú mu aj klaviristi či dirigenti. Neobmedzuje sa na špecifický repertoár, no žánrovo najbližšia je mu hudba obdobia romantizmu.

Vďaka angažmánom a intenzívnemu štúdiu hudby mu zostáva veľmi málo voľného času na iné aktivity. „*Myslím si, že je to bežný fenomén v živote aktívneho hudobníka,*“ hovorí.

Born in 1990 into a family of musicians, Karol Mossakowski started studying the piano and the organ with his father at the age of three. After high school he entered the Poznań Music Academy, where he was a pupil of Elżbieta Karolak and Jarosław Tarnawski.

In 2011 he was admitted to the Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris as a pupil of Olivier Latry and Michel Bouvard. Since 2013, he has also been a student of Thierry Escaich and Philippe Lefebvre in the improvisation class, and a student of Fabien Waksman in the composition class at the Conservatoire.

In Poland he has won several national competitions as well as the 2010 Feliks Nowowiejski International Competition in Poznań.

In May 2013, he won the first prize in the Prague Spring International Competition.

He was the recipient of a scholarship from the French government, and he has received a grant from the Brieux-Ustaritz Foundation.

Kateřina Javůrková

lesný roh | French horn

Kateřina Javůrková (1991) je vítazkou niekoľkých medzinárodných interpretačných súťaží. Na lesnom rohu začala hrať v deviatich rokoch, študovala na Pražskom konzervatóriu u prof. Bedřicha Tylšara. Od roku 2011 študuje na Akadémii múzických umení v Prahe u Zdeňka Divokého a Radka Baboráka. Zúčastnila sa na stáži na Conservatoire Nationale Supérieur de Musique et Danse v Paríži v triede prof. Andrého Cazaleta. V roku 2011 sa stala absolútnou víťazkou Medzinárodnej interpretačnej súťaže v hre na plechových dychových nástrojoch na festivale Moravský podzim. Úspechmi Kateřiny Javůrkovej sú víťazstvo na súťaži Federico II di Svevia v Taliansku či 1. cena a titul laureáta na Medzinárodnej súťaži Pražské jaro 2013 v kategórii lesný roh.

Od roku 2009 pôsobí na pozícii sólovej hornistky v Pražskej komornej filharmónii a od januára 2014 je členkou Českej filharmónie. V minulosti bola prizvaná k spolupráci s Orchestre de Paris. Ako sólistka spolupracuje napr. s Poznaňskou filharmóniou, Poľským národným rozhlasovým orchestrom Katovice, Komorným orchestrom Pražských symfonikov, Karlovarským symfonickým orchestrom, Pardubickou komornou filharmóniou a ďalšími. Ako komorná hráčka pôsobí v kvintete dychových nástrojov Belfiato Quintet, s ktorým získala 3. miesto na Medzinárodnej súťaži dychových kvintet „Henri Tomasi“ v Marseille.

Kateřina Javůrková (1991) began to play the French horn at the age of nine. She graduated at the Prague Conservatoire in the class of prof. Bedřich Tylšar. From 2011 she is a student at the Academy of Performing Arts in Prague with professors Radek Baborák and Zdeněk Divoký. During her studies she has passed an internship on the Conservatoire national supérieur de musique et danse in Paris in the class of prof. André Cazalet. She is a winner of a number of international competitions, among them the Federico II di Svevia competition in Italy (2011), International Horn Competition of the festival Moravian Autumn (2011) and the International Brass Competition in Brno (2013). Her latest and most significant success is the first prize and title of laureate on the prestigious Prague Spring International Competition 2013. Solo horn player of the PKF – Prague Philharmonia, Kateřina has cooperated also with other orchestras as the Czech Philharmonic and Orchestre de Paris. As soloist she has appeared with the PKF – Prague Philharmonia, Prague Symphony Chamber Orchestra, Carlsbad Symphony Orchestra and Chamber Philharmonic Orchestra Pardubice. With great affection for chamber music, she plays with the Belfiato Quintet. This ensemble was awarded the third prize on the 6th International Wind Quintet Competition in Marseille, France (2011).

Štátny komorný orchester Žilina | **The Slovak Sinfonietta Žilina**

Štátny komorný orchester Žilina vznikol roku 1974 ako jediný orchester mozartovského typu na Slovensku. Odvtedy si získal vynikajúce renomé doma aj v zahraničí. Orchester má 34 členov, prevažne absolventov hudobných akadémií v Bratislave, Prahe, Brne a Konzervatória v Žiline. Kvalita hráčov, skúsenosti i majstrovstvo prvého šéfdirigenta Eduarda Fischera umožnili rýchly umelecký rast orchestra. Jeho ďalšími šéfdirigentmi boli Jan Valta, Leoš Svárovský a Oliver Dohnányi. Čestným šéfdirigentom ŠKO Žilina je od roku 1996 japonský dirigent Tsugio Maeda, post šéfdirigenta prijal v marci 2011 opäť Oliver Dohnányi.

V roku 1977 získal orchester medzinárodné uznanie, keď sa stal festivalovým orchestrom Salzburger Festspiele. Zkrátka dostal pozvanie na festival Pražské jaro a potom nasledovali úspešné koncerty na mnohých festivaloch v celej Európe (Wiener Festwochen, Frühling Festival a Haydn Festival vo Viedni, Sofijské hudobné týždne, Festa Musica Pro v Assisi, Katalánsky festival, Festival El Djem v Tunise, Festival de Bonaguil vo Francúzsku, Hudba v starom Krakove a iné).

Predstavil sa v takých významných koncertných sálach ako napríklad Musikverein a Konzerthaus vo Viedni, Dom umelcov v Prahe, Tonhalle Düsseldorf, Komická opera a Konzerthaus v Berlíne, Katedrála

It was founded in 1974 as the only Classical-period chamber orchestra in Slovakia. Its 34 members are graduates of the major Czech and Slovak music academies. The quality of the players, together with the experience of the founding music director and conductor Eduard Fischer (1930–1993) brought about the quick artistic growth of the orchestra. By 1977 the orchestra attained international recognition when it was invited to the Salzburg Festival and designated the official orchestra of that prestigious festival. Soon after, followed appearances at the Prague Spring, Wiener Festwochen, Viennese Spring Festival, Haydn Festival, Festa Musica Pro in Italy, Festival de Cataluña in Spain, Schleswig-Holstein Festival, Mozartfest Schwetzingen, Festival van Vlaanderen, Aspekte Salzburg, Festival de Bonaguil in France, Festival El Djem in Tunisia, Ankara Music Festival, Bratislava Music Festival, and others as the Festival de Manaus in Brazil. The Slovak Sinfonietta is one of only three orchestras, together with the Vienna and the Berlin Philharmonics, that regularly perform at the Vienna music festivals. The Sinfonietta has played in almost all the world's great concert halls and altogether, the orchestra has given over 2700 concerts in European countries as well as Tunisia, Japan, Brazil, Armenia, Turkey, Canada and the U.S.A. Among the prominent artists

Sv. Františka v Assisi, Veľká sála Petrohradskej filharmónie, Palác hudby v Barcelone.

Orchester uskutočnil už vyše 2700 koncertov takmer vo všetkých štátoch Európy, v Tunisku, Turecku, Arménsku, Japonsku, USA, Kanade a ako prvý slovenský orchester na juhoamerickom kontinente v Brazílii.

So ŠKO Žilina účinkoval celý rad popredných umelcov ako napr. dirigenti Claus Peter Flor, Ondrej Lenárd, Oliver Dohnányi, Leoš Svárovský, Vladimír Válek, Ľudovít Rajter, Petr Vronský, Eve Queler, Alexander Schwinck, Peter Maag, Tsugio Maeda, sólisti Igor Oistrach, Narciso Yepes, André Gertler, Václav Hudeček, Ivan Ženatý, Liana Isakadze, Olga Martinova, Michail Gantvarg, Peter Michalica, Jindřich Pazdera, Dalibor Karvay, Pavel Šporcl, Baiba Skride, Sophia Jaffé, Vanessa Mae a iní.

Pre hudobné vydavateľstvá Opus, Donau, Naxos, Brilliant Classics, BMG, OEHMS Classics, Hevhetia, Music Master, Diskant a iné uskutočnil orchester mnoho nahrávok s dielami Vivaldiho, Telemanna, Mozarta, Haydna, Beethovena, Hummela, Verdiho, Respighiho, Martinů, Dvořáka, J. Straussa, ako aj českých a slovenských skladateľov.

who have performed with the orchestra are conductors: Claus Peter Flor, Peter Maag, Eve Queler, Mika Eichenholz, Christian Benda, Karel Mark Chichon, Marco Armiliato, Martin Sieghardt, Stefan Lano, Vincent La Selva, Misha Katz, Urs Schneider, Herman Engels, Janusz Powolny, Christian Pollack, Alexander Schwinck, Ernst Märzendorfer, Dwight Bennett, Kerry Stratton, Vladimír Kiradjiev, Volker Schmidt-Gertenbach, Niels Muus, Georg Mais, Ondrej Lenárd, Vladimír Válek, Ľudovít Rajter, Peter Breiner, Petr Vronský, Jean Bernard Pommier, Daniele Rustioni, Francesco Angelico, and others. The orchestra has accompanied many great soloists as Igor Oistrach, Václav Hudeček, Liana Isakadze, Daniel Müller-Schott, Augustin Dumay, André Gertler, Baiba Skride, Sophia Jaffé, Dalibor Karvay, Paul Badura Skoda, Jean Bernard Pommier, Marián Lapšanský, Jana Boušková, Anneleen Lenaerts, Vanessa Mae and Narciso Yepes. The Sinfonietta has many award-winning recordings for OPUS, DONAU, NAXOS, BRILLIANT CLASSICS, OEHMS Classics, HEVHETIA and BMG.

The Music Director of the orchestra between 1995 – 2001 was Leoš Svárovský, since 2004 until 2007 led the orchestra Mr. Oliver von Dohnányi, who was appointed again the Chief Conductor of the Slovak Sinfonietta Žilina in 2011. A major contribution to the artistic standard of the orchestra has been made by the emeritus chief conductor Tsugio Maeda.

DUO TERES

Lucia Kopsová, *husle* (Slovenská republika)

Tomáš Honěk, *gitara* (Česká republika)

Antonio Vivaldi (1678 – 1741)	<i>Sonáta, RV 85</i> (1730) <i>Andante molto</i> <i>Larghetto</i> <i>Allegro</i>	10'
-------------------------------	---	-----

Mauro Giuliani (1781 – 1829)	<i>Grand duo concertant op. 85</i> (1817) <i>Allegro maestoso</i> <i>Andante; molto sostenuto</i> <i>Scherzo. Trio.</i> <i>Allegretto espressivo</i>	20'
------------------------------	--	-----

Lukáš Hurník (1967)	<i>Konverzace</i> (2013) <i>Vnitřní dialog</i> <i>Soulad</i> <i>Pochybnosti</i> <i>Gratulace</i> <i>Konfrontace a resumé</i> venované Duu Teres	12'
---------------------	---	-----

Astor Piazzolla (1921 – 1992)	<i>Histoire du tango: Nightclub 1960</i> (1986)	6'
-------------------------------	---	----

Olena Tokar, *soprán* (Ukrajina)

Igor Gryshyn, *klavír* (Ukrajina)

Nikolaj Rimskij-Korsakov (1844 – 1908)	<i>Piesne, výber</i> <i>Svieži a voňavý je tvoj krásny venček op. 43 č. 3</i> <i>Slávik ružou zotročený op. 2 č. 2</i> <i>Nad horami Gruzínska op. 3 č. 4</i> <i>Zulejkina pieseň op. 26 č. 4</i> <i>Škovránok hlasnejšie spieva op. 43 č. 1</i>	
--	---	--

Maurice Ravel (1875 – 1937)	<i>Cinq mélodies populaires grecques (Pät' gréckych ľudových melódií, 1906)</i> <i>Le réveil de la mariée (Nevestino ráno)</i> <i>La-bas, vers l'église (Tamto, pri kostole)</i> <i>Quel galant m'est comparable (Ktorý nápadník sa mi vyrovná?)</i> <i>Chanson des cueilleuses de lentisques (Pieseň zberačiek pistácií)</i> <i>Tout gai! (Všetko sa veselí)</i>	7'
-----------------------------	--	----

Richard Strauss (1864 – 1949)	<i>Piesne, výber</i> <i>Morgen op. 27 č. 4 (Ráno)</i> <i>Der Stern op. 69 č. 1 (Hviezda)</i> <i>Schlechtes Wetter op. 69 č. 5 (Nečas)</i> <i>Zueignung op. 10 č. 1 (Venovanie)</i>	
-------------------------------	--	--

Friday, 11th April, 7 p.m.

DUO TERES

Lucia Kopsová, violin (Slovak Republic)

Tomáš Honěk, guitar (Czech Republic)

Antonio Vivaldi (1678 – 1741)	<i>Sonata, RV 85</i> (1730) <i>Andante molto</i> <i>Larghetto</i> <i>Allegro</i>	10'
Mauro Giuliani (1781 – 1829)	<i>Grand duo concertant Op. 85</i> (1817) <i>Allegro maestoso</i> <i>Andante; molto sostenuto</i> <i>Scherzo. Trio.</i> <i>Allegretto espressivo</i>	20'
Lukáš Hurník (1967)	<i>The Conversations</i> (2013) <i>Vnitřní dialog (Inner Dialogue)</i> <i>Soulad (Harmony)</i> <i>Pochybnosti (Doubts)</i> <i>Gratulace (Congratulation)</i> <i>Konfrontace a resumé (Confrontation and Resume)</i> dedicated to Duo Teres	12'
Astor Piazzolla (1921 – 1992)	<i>Histoire du tango: Nightclub 1960</i> (1986)	6'

Olena Tokar , soprano (Ukraine)		
Igor Gryshyn , piano (Ukraine)		
Nikolai Rimsky-Korsakov (1844 – 1908)	<i>Romances, selection</i> <i>Cool and Fragrant is Thy Garland, Op. 43, No. 3</i> <i>Enslaved by the Rose, the Nightigale, Op. 2, No. 2</i> <i>Over the Hills of Georgia, Op. 3, No. 4</i> <i>Zuleika's Song, Op. 26, No. 4</i> <i>The Lark Sings Louder, Op. 43, No. 1</i>	
Maurice Ravel (1875 – 1937)	<i>Cinq mélodies populaires grecques</i> (1906) <i>Le réveil de la mariée</i> <i>La-bas, vers l'église</i> <i>Quel galant m'est comparable</i> <i>Chanson des cueilleuses de lentisques</i> <i>Tout gai!</i>	7'
Richard Strauss (1864 – 1949)	<i>Songs, selection</i> <i>Morgen, Op. 27, No. 4</i> <i>Der Stern, Op. 69, No. 1</i> <i>Schlechtes Wetter, Op. 69, No. 5</i> <i>Zueignung, Op. 10, No. 1</i>	

Je známe, že majster talianskeho baroka **Antonio Vivaldi** (1678 – 1741) bol skvelým huslistom a ako sólista interpretoval aj mnohé svoje husľové koncerty. Nie je preto prekvapivé, že aj v jeho komornej tvorbe zaujímajú husle pomerne dôležité miesto. Popri množstve sonát pre husle alebo dvojce huslí so sprievodom tu nájdeme aj dve triové sonáty pre husle, lutnu a basso continuo (C dur a g mol). Druhá z nich, *Sonáta RV 85* zaznie dnes v transkripcii pre husle a gitaru. Forma sonáty je trojčastová a strieda pomalé a rýchle tempo pri zachovaní rovnakej tóniny vo všetkých častiach, ako to bolo v sonátach tejto doby zvykom. Z praktických príčin sa pri transkripciách pre moderný nástroj zvykne pristúpiť aj k transpozícii do inej tóniny. V tomto prípade je to *a mol*, ktorý je pri súčasnom ladení gitary priaznivejší pre možnosť využívania prázdnych strún.

Taliansky skladateľ a gitarista **Mauro Giuliani** (1781 – 1829) sa v mladom veku rozhodol presídlieť do Viedne. Gitarové umenie tu síce v tom čase už začínalo mať rozvinutú tradíciu, v krajine však v porovnaní s Talianskom nebolo toľko hudobníkov ovládajúcich nástroj na virtuóznej úrovni a záujem skladateľov oň bol skôr okrajový. Giuliani však zakrátko všetkých presvedčil, najmä po premiére jeho prvého koncertu pre gitaru a orchester. Cisárovná Mária Lujza mu udelila titul „virtuoso onorario di camera“, vďaka čomu mohol na jej dvore pôsobiť v spoločnosti najlepších hudobníkov tých čias. Giulianiho diela pre husle a gitaru (vrátane 15 „veľkých duet“ pre husle a gitaru) vznikli s najväčšou pravdepodobnosťou za účelom skladateľovho uvádzania spolu so slávnym huslistom Louisom Spohrom. *Grand duo concertant op. 85* pre husle a gitaru (titulný list uvádza aj možnosť použiť ako sólový nástroj flautu) je po formovej

stránke sonátovým cyklom podľa vzoru viedenského klasicizmu.

Skladateľ **Lukáš Hurník** (1967) pochádza z hudobníckej rodiny – jeho otec Ilja Hurník a strýko Petr Eben boli významnými českými hudobnými skladateľmi. Študoval na Pedagogickej fakulte Karlovej univerzity v Prahe. Ako hudobník sa najprv prejavoval mimo sféry vážnej hudby. Začínal ako basgitarista rockovej skupiny Biwoy, a práve to neskôr ovplyvnilo jeho skladateľskú tvorbu, ktorú charakterizuje syntéza hudobných štýlov (aj jeho profilové autorské CD nesie príznačný názov *Fusion Music*). Lukáš Hurník sa venuje popularizácii hudby v rozhlase a televízii, je spoluautorom nových učebníc hudobnej výchovy pre základné a stredné školy, je tiež aktívny ako zbormajster. O kontexte vzniku skladby *Konverzácie pre husle a gitaru* hovorí: „*Duo Teres si u mňa objednalo skladbu s pomerne presným zadáním. Bola daná stopáž, približný počet častí i požiadavka, aby gitara nebola čisto sprievodným nástrojom huslí. Takéto presné zadania sú tou najsilnejšou inšpiráciou. V prvej časti Konverzácií vedie gitara vnútorný dialóg sama so sebou, husle ho skôr glosujú. V ďalšej časti spolu nástroje vedú pomerne plytkú konverzáciu ako dve susedky v samoobsluhe. Tretia časť je smutným obrazom mimovoľného dialógu ľudí, ktorí si nerozumejú. Štvrtá sa volá Gratulácia a vzťahuje sa zjavne k narodeninám vzhľadom na skrytý citát slávnej piesne. Vo finále sme svedkami konfliktu, ktorý sa síce dočká katarzie a prerastie do vášnivého amorosa, návrat úvodného vnútorného dialógu však naznačí, že človek sa len ťažko dohodne s druhými, ak nemá jasno sám v sebe.*“

Meno skladateľa **Astora Piazzolla** (1921 – 1992) je nerozlučne spojené s tangom. Hoci sa narodil v Argentíne, ešte v útlom veku sa aj s rodinou (talianskeho pôvodu) presťahovali do New Yorku. Tu sa

začal venovať hre na bandoneóne, ktorý mu kúpil otec, a veľmi skoro sa z neho stal virtuóz. V roku 1937 sa rodina Piazzollovcov vrátila naspäť do Argentíny. Astor hrával v rôznych hudobných zoskupeniach, aranžoval a postupne čoraz viac aj komponoval. Nebol však len samoukom – jeho učiteľom sa stal slávny skladateľ Alberto Ginastera. V roku 1953 prihlásil svoju *Buenosaireskú symfóniu* do súťaže a získal za ňu štipendium na študijný pobyt u Nadie Boulangerovej v Paríži. Aj ona v ňom rozpoznala výnimočný talent pre tvorbu nových kompozícií vychádzajúcich z tradičného argentínskeho tanga a povzbudzovala ho, aby v tom neprestával. A tak sa začala písať nová kapitola v histórii tanga. Piazzollov hudobný

štýl (neskôr označovaný ako „tango nuevo“ – nové tango) obohacuje tradičné tango o prvky artificiálnej hudby (fúga, chromatické štruktúry, nezvyčajné modulácie a i.), ale tiež jazzu. Jeho slávna skladba *Histoire du Tango* z roku 1985 je autorovým vlastným retrospektívnym pohľadom na to, akými premenami tango vo svojej histórii prechádzalo. V pôvodnej verzii je určená flaute so sprievodom gitary (venovaná je belgickému flautistovi Marcovi Grauwelsovi), často sa však uvádza aj vo verzii pre husle a gitaru. Tretia časť, *Nightclub 1960*, predstavuje typ tanga, aké sa v Argentíne hrávalo v 60. rokoch: nové argentínske tango so zapojením prvkov brazílskej bossa-novy.

Juraj Bubnáš

S prihliadnutím na rozmanitosť, príznačnú pre ruskú poéziu, kultúrne zázemie, ale i ruský kolorit ako taký iba sotva prekvapí, že sa v tejto krajine sformovala bohatá piesňová tradícia. Hoci sa **Nikolaj Rimskij-Korsakov** preslávil hlavne autorstvom 15 oper, množstva orchestrálnych i komorných kompozícií, je autorom približne stovky piesní a duetov. Najmladší člen známeho zoskupenia ruských skladateľov Mocná hŕstka a jeden z hlavných tvorcov typického „ruského štýlu“ v hudbe začal – nasledujúc rodinnú tradíciu – najskôr rozvíjať kariéru námorného dôstojníka, avšak po čase sa rozhodol túto službu opustiť a venovať sa výlučne už len hudbe. Bol zdatným majstrom inštrumentácie brilantne narábajúcim s farbami, dokonca sa často venoval korigovaniu diel svojich súputníkov.

Aj keď si hudba Rimského-Korsakova ctíla ruskú tradíciu, a to ľudovú kultúru i liturgickú hudbu, v porovnaní s ostatnými tvorcami Mocnej hŕstky jej ponechával väčšiu ľahkosť a priezračnosť. Od čias začiatkov v Mocnej hŕstke sa jeho štýl postupne menil. Skoncipoval vlastný spis o harmónii a orchestrácii a odklonil sa od radikálnych experimentov svojich kolegov, ktorí aj odvrhovali viaceré prvky objavujúce sa v niektorých z jeho neskorších diel (napr. wagnerovská dráma). Odlišný bol dokonca aj Korsakovov záujem o ruskú ľudovú pieseň – fascinovali ho totiž prepojenia hudby s ľudovou kultúrou ako celkom, jej zvykmi či obradmi.

K raným piesňam z rokov 1865–1866, ešte z čias pôsobenia v námorníctve, patria aj dve štvorice romanci vtedy 22-ročného skladateľa: z cyklu *Štyri piesne op. 2* zaznie v poradí druhá, modálna a charakterovo zmyselná pieseň *Slávik ružou zotročený*, údajne inšpirovaná sopranistkou Mariou

Zotovovou. *Štyri piesne op. 3* sú skomponované na poéziu Alexandra Puškina, v ktorého tvorbe, obzvlášť tej s filozofickými, panteistickými či orientálnymi podtextmi, našiel Korsakov vďačný inšpiračný zdroj – vznikli tak piesne štruktúrálné prepracované, sofistikované a po melodickej stránke príťažlivé, ako napríklad meditatívna a pritom oslnivá elégia *Nad horami Gruzínska*. Na poéziu Lorda Byrona je zasa vytvorená *Zulejkina pieseň zo Štyroch piesní op. 26* z roku 1882. Romance *Škovránok hlasnejšie spieva* a *Svieži a voňavý je tvoj prekrásny venček* sú z neskoršieho skladateľovho obdobia (1897). Prináležia k cyklu štyroch piesní *Na jar op. 43* a autorom ich textov je Alexej Tolstoj.

Ešte v posledných rokoch 19. storočia sa **Maurice Ravel** venoval úpravám niekoľkých piesní z Korziky, práca s ľudovými motívmi sa však v najbližších rokoch nevyskytla. Až v roku 1904 ho oslovil jeho priateľ, muzikológ a kritik Michel Dimitrij Calvocoressi a predložil skladateľovi súbor textov, ktoré sám preložil do francúzštiny z gréckych originálov. Ravel ich v období 1904 až 1906 zhudobnil, pričom sa mu podarilo preukázať jedinečnú schopnosť a zručnosť v napodobňovaní ľudových štýlov. Calvocoressi tiež veľmi oceňoval, ako skladateľ verne vystihol zodpovedajúci ľudový idióm. Texty sú pôvabné, šarmantné a výstižné, hudba je taktiež nápaditá a pre Ravela v podstate typická, aj pri zachovaní určitej mediteránskej esencie. Hoci na prvé počutie môže vyznievať impresionisticky, v skutočnosti si zachováva dosť jasne tvarované línie. Päťica z týchto piesní si pod názvom *Cinq mélodies populaires grecques* (*Päť gréckych ľudových melódií*) postupom času získala rozsiahlu popularitu aj u interpretov. Ravel neskôr dve z nich (*Chanson de la mariée* a *Tout gai*) zinštrumentoval,

orchestráciu zvyšných troch zrealizoval v roku 1935 Manuel Rosenthal.

Hoci sa **Richard Strauss** taktiež preslávil väčšmi vďaka symfonickým a operným opusom, medzi všeobecne známymi dielami sa ocitlo aj viacero jeho piesní. K najvýznamnejším súborom piesní patria *Štyri piesne op. 27* z roku 1894. Jednou z najspolahlivejších indícií, že práve týmto cyklom sa skladateľ zaoberal o čosi dôslednejšie, je poznámka o dedikácii – „mojej milovanej Pauline“ – a fakt, že ho speváčke Pauline de Ahna venoval v deň ich svadby, 10. septembra 1894. Neskôr ich jeho manželka pomerne často aj interpretovala. Pieseň *Morgen (Ráno)*, ktorá je oslavou lásky i tohto manželstva, patrí k jeho najznámejším vôbec. Snúbia sa v nej upokojujúce obrazy prírody s dôverou, vyžaruje z nej radosť aj túžba po vyjadrení nekonečnosti.

Vznik *Acht Gedichte aus Letzte Blätter op. 10* (Osem básní z Posledných listov) stojacich na začiatku skladateľovej práce

v oblasti piesňového žánru, sa viaže k 80. rokom 19. storočia, kedy Strauss ešte žil v rodnom Mníchove. Napriek ranému veku mal už na konte bezmála 40 piesní, avšak opusové číslo sa rozhodol priradiť až k tomuto cyklu inšpirovanému Hermannom von Gilm. Nájdeme v ňom aj tri z najpopulárnejších piesní – *Allerseelen (Dušičky)*, *Die Nacht (Noc)* a napokon *Zueignung (Venovanie)*, ktorú v roku 1940 skladateľ zinštumentoval pre sopranistku Vioricu Ursuleac.

V roku 1918 obrátil Richard Strauss svoju pozornosť prostredníctvom *Piatich drobných piesní op. 69* k dvom básnikom romantizmu – Achimovi von Arnim, jednému z dvojice zostavovateľov *Des Knaben Wunderhorn*, a k Heinrichovi Heinemu. Napriek názvu piesne nie sú až také krátke, skôr sa vyznačujú ľahkosťou, šarmom a výstižnou hudbou, čo preukazujú i úvodná pieseň *Stern (Hviezda)* a záverečná s názvom *Schlechtes Wetter (Nečas)*.

Eva Planková

Duo Teres

Duo Teres v zložení Lucia Kopsová – husle a Tomáš Honěk – gitara vzniklo v roku 2007 na JAMU v Brne pod vedením odb. as. MgA. Miloša Vacka, primária Janáčkovho kvarteta, u ktorého obaja študovali komornú hru. V repertoári dua sú diela z obdobia baroka až po hudbu 21. storočia. Jeho snahou je interpretovať iba pôvodné diela pre husle a gitaru s akcentom na diela súčasných českých a zahraničných autorov. Nadväzujú na tradíciu kombinácie huslí a gitary, ktorá bola v 19. storočí veľmi obľúbená. V roku 2008 bolo Duo Teres vybrané radou KPH Českého hudobného fondu na Listinu mladých umelcov, v roku 2009 získalo 1. cenu na medzinárodnej súťaži Concorso Europeo di Chitarra Classica „Enrico Mercatali“ v Taliansku a tiež 1. cenu a diplom absolútneho víťaza na Medzinárodnej súťaži Karla Dittersa von Dittersdorfa vo Vidnave. V roku 2012 získalo duo 3. cenu na Medzinárodnej súťaži komorných súborov v nemeckom Aschaffenburgu. Svoje interpretačné umenie zdokonaľovali na majstrovských kurzoch renomovaných pedagógov a umelcov, ako napríklad Alexis Muzourakis, Marco Socías, Thomas Offermann, Paolo Pegoraro, Pavel Šporcl a ďalší. Duo Teres pravidelne koncertuje nielen v Českej republike, ale aj v zahraničí a vďaka netradičnému nástrojovému spojeniu a zaujímavému repertoáru sa teší priazni širokého publika. V decembri

Duo Teres (Lucia Kopsová – violin, Tomáš Honěk – guitar) came into being in 2007 at the Janáček Academy in Brno, under the guidance of Miloš Vacek, first violinist of the Janáček Quartet, with whom both the players had been studying chamber music. The repertoire of the duo ranges from the baroque to the 21st century, focusing on original works for the two instruments, with emphasis on works by contemporary Czech composers, as well as composers from abroad. The two players are thus continuing the rich tradition of violinists and guitarists of the 19th century when this combination of instruments was highly popular. In 2008 the Circle of Music Lovers of the Czech Music Fund included Duo Teres in its List of Young Artists, in 2009 it won the first prize at the international competition Concorso di chitarra classica Enrico Mercatali in Gorizia in Italy, the first prize and the absolute winner diploma at the Karl Ditters International Competition in Vidnava in the Czech Republic. In 2012 Duo Teres has received the 3rd prize at the International Chamber Music Competition in Aschaffenburg (Germany).

The two players have continued to improve their skills at master courses with well-known teachers and performers, including Alexis Muzourakis, Marco Socías, Thomas Offermann and others. Duo Teres

2010 vydali svoje debutové CD u prestížneho českého vydavateľstva ArcoDiva so skladbami N. Paganiniho, J. Truhlářa, J. Nováka a A. Tučapského. V posledných rokoch sa hudobníci intenzívne zaoberajú súčasnou hudbou a úspešne odpremiérovali nové skladby Jana Freidlina alebo Lukáša Hurníka.

gives concerts regularly not only in the Czech Republic but also abroad and, thanks to the rediscovery of their traditional combination of instruments and their interesting repertoire, it enjoys popularity with the wider public.

Olena Tokar

soprán | *soprano*

Mladá sopranistka Olena Tokar (1986) je rodáčkou z Ukrajiny, kde aj vyštudovala spev. V posledných rokoch štúdia pôsobila ako sólistka v Luganskej filharmónii. Potom nastúpila na Kyjevské konzervatórium, kde nadobudla pódiové skúsenosti a predstavila sa v operných rolách ako Zemfira (S. Rachmaninov – *Aleko*), Jolanta (P. I. Čajkovskij – *Jolanta*) a Bastienka (W. A. Mozart – *Bastien a Bastienka*). Od roku 2010 rozvíja svoj talent na University of Music and Theatre „Felix Mendelssohn Bartholdy“ v Lipsku v triede prof. Reginy Werner Dietrichovej.

V roku 2008 získala Grand Prix na najprestížnejšej speváckej súťaži v Ukrajine, Medzinárodnej súťaži Borisa Gmyryu v Kyjeve. Stala sa taktiež finalistkou Medzinárodnej súťaže operných spevákov Ferruccio Tagliavini 2010 a o dva roky neskôr tiež Medzinárodnej speváckej súťaže Francisca Viñasa v Barcelone. V tom istom roku vyhrala prvú cenu na Lortzingovej súťaži v Lipsku a tiež na ARD International Music Competition v Mníchove.

Od sezóny 2008/2009 je stálou členkou Leipziger Oper a v jej repertoári sú roly ako Gretel (E. Humperdinck – *Hänsel a Gretel*), Papagena (W. A. Mozart – *Čarovná flauta*), Berta (G. Rossini – *Barbier zo Seville*), Zemina (R. Wagner – *Víly*), Antigona (G. F. Händel – *Admeto*) a ďalšie.

Spieva tiež komorné diela ruských, nemeckých, španielskych, talianskych

Olena Tokar (1986) was born in Kirowsk, Ukraine, graduating in 2006 from the Music College in Lugansk. She went on to study at the Tchaikovsky National Music Academy in Kiev gaining stage experience in Kiev Conservatory in productions and roles such as; Zemfira in *Aleko*, Jolanta in Tchaikovsky's *Jolanta* and the role of Bastienne in Mozart's *Bastien and Bastienne*. In 2010 Olena began to study Opera at the University of Music and Theatre in Leipzig in the class of Prof. Regina Werner Dietrich.

As part of the ensemble of the Leipzig Opera Olena has sung the roles of Gretel (*Hänsel und Gretel*), Papagena (*Die Zauberflöte*), Berta (*Il barbiere di Siviglia*), Zemina in Wagner's *Die Feen*, Antigona in Handel's *Admetus, King of Thessaly*, the First Flowermaiden in *Parsifal* as well as the soprano part in *The Great Mass*, a ballet production by Uwe Scholz.

In 2008, Olena won the grand prize of the International Boris Gmyrya Competition in Kiev, one of the most prestigious singing competitions in the Ukraine. Two years later she was also a finalist at the Ferruccio Tagliavini competition in Austria. In 2012, she became a finalist at the Francisco Viñas competition in Barcelona. In the same year Olena won the first prize at both the Lortzing Competition in Leipzig and the renowned ARD International Music Competition in Munich.

a francúzskych skladateľov, ako aj ruskú ľudovú hudbu. V roku 2011 participovala na Young Singers Project na festivale v Salzburgu a v minulom roku sa stala finalistkou súťaže BBC Cardiff Singer of the World. Vo februári tohto roku nahrala spolu s klaviristom Igorom Gryshynom a BBC National Symphonic Orchestra pod taktovkou Fabiena Gabela piesne Rímskeho-Korsakova, Mahlera a Brahmsa, ako aj árie z oper Mozarta, Korngolda a Pucciniho.

Olena Tokar navštevovala majstrovské kurzy a workshopy u renomovaných umelcov ako Ileana Cotrubas, Christa Ludwig, Michael Shade, Alfred Brendel, Irwin Gage, Olaf Bär, Piotr Beczała či Mathias Goerne.

Spevu sa venovala od útleho detstva – už v piatich rokoch zažila debut na „veľkej scéne“, keď spolu so svojou matkou a sestrou vystúpila v rámci ich speváckeho tria. „U mňa nebolo hneď jasné, či budem speváčkou alebo tanečnicou (baletkou). Zdalo sa mi však, že byť tanečnicou by bolo veľmi náročné, je tam veľa cvičenia a fyzického tréningu – byť speváčkou bolo pre mňa oveľa samozrejmšie,“ spomína.

In 2011, Olena was a participant of the Young Singers Project at the Salzburg Festival taking part in master classes with renowned artists such as Ileana Cotrubas, Christa Ludwig, Michael Schade, Alfred Brendel. She also participated in workshops with Irwin Gage, Olaf Bär and Piotr Beczała and Mathias Goerne. This season Olena continues to be part of the ensemble in Leipzig. She will also make her debut in the roles of Mariana (*Das Liebesverbot*), Röschen (*Dornröschen*) and Musetta (*La bohème*) in Leipzig this season. Olena will also sing Anna (*Nabucco*), Fünfte Magd (*Elektra*) and the First Flower Maiden (*Parsifal*).

On the concert platform Olena appears regularly in recitals and her forthcoming appearances include performances in Geneva, London, Leipzig and Lübeck.

2013 was a fantastic year for Olena who became a finalist at the BBC Cardiff Singer of the World competition and was selected as a BBC New Generation Artist for the 2013/14 season.

Future engagements also include, *Missa solemnis* with the Poznań Philharmonic as well as a concert performance of *Hänsel und Gretel* with the Philharmonia Orchestra and *Die Seejungfräulein* with the Helsinki Philharmonic Orchestra.

Igor Gryshyn

klavír | *piano*

„... Gryshyn preplával cez všetky zložité miesta bez akýchkoľvek problémov, každý tón znel priezračne, s dôrazom na najmenší detail.“ (The Sunday Times)

Igor Gryshyn sa narodil v roku 1983 v ukrajinskom Charkove. Na klavíri začal hrať od štyroch rokov v triede S. Polusmjaka na Kharkiv Special School for Music. V roku 1996 nastúpil na moskovské Čajkovského konzervatórium a dva roky študoval u A. Sevidova. V štúdiu pokračoval na Felix Mendelssohn Bartholdy Hochschule für Musik und Theater v Lipsku u H. Sahlinga a štúdium ukončil s vynikajúcim prospechom – stal sa tak dovtedy najmladším absolventom tejto školy. Nastúpil na postgraduálne štúdium, ktoré taktiež ukončil s vynikajúcimi výsledkami a aktuálne študuje u G. Fautha. Od roku 2011 na Felix Mendelssohn Bartholdy Hochschule aj vyučuje.

Svoje schopnosti ďalej rozvíjal na majstrovských kurzoch u Vladimira Krajneva, Leslieho Howarda, Vladimira Ashkenazyho a Vladimira Ovchinnikova.

Získal tiež ocenenia na viacerých súťažiach v Japonsku, Ukrajine a v Nemecku. Odohral recitály vo Veľkej Británii, Rusku, Ukrajine, Českej republike, Srbsku, Holandsku, Francúzsku, Španielsku, Južnej Kórei a na Malte.

Ako sólista spolupracoval s viacerými orchestrami a dirigentmi, napríklad

Igor Gryshyn was born in 1983 in Kharkiv, Ukraine, where at the age of four he began his piano studies with S. Polusmyak at the Kharkiv Special School for Music. In 1996 he entered the Special School for Music at Moscow's Tchaikovsky Conservatory and studied there with A. Sevidov until in 1998, he was moved to the class for promoting emerging talent.

From 1999 to 2005 he continued his studies at the Felix Mendelssohn Bartholdy Hochschule für Musik und Theater in Leipzig, Germany under H. Sahling and he passed his Diploma examinations with the highest grades, becoming the youngest ever graduate of the Hochschule.

From 2005 to 2007 he studied his postgraduate Diploma in the Konzertexamen and from 2007 to 2010 in the masterclass with G. Fauth and he finished also with the highest grades. He took master classes, e. g. with Vladimir Ashkenazy, Vladimir Krajnev, Leslie Howard and Vladimir Ovchinnikov. Since 2011 he has taught at the Felix Mendelssohn Bartholdy Hochschule für Musik und Theater in Leipzig.

Igor has won several prizes including competitions in Japan, Ukraine, and Germany. He has played recitals throughout the United Kingdom, Russia, the Ukraine, the Czech Republic, Switzerland, Serbia, the Netherlands, France, Spain, and South Korea. He has played also many recitals at

s Musica Viva Chamber Orchestra Moskva pod vedením A. Rudina, Moskovským symfonickým orchestrom pod taktovkou A. Anissimova, Charkovským symfonickým orchestrom a s Westsächsische Philharmonie Borna.

V roku 2005 odohral *Klavírný koncert op. 11* Fryderyka Chopina a debutoval v Gewandhaus Leipzig s Akademische Orchester pod vedením H. Förstera.

the Malta National Manoel Theatre and has been a soloist with leading orchestras and conductors in Russia, the Ukraine and Germany, including orchestras such as; Chamber Orchestra 'Musica Viva' under A. Rudin at the Moscow Philharmonic, the Moscow Symphony Orchestra under A. Anissimov, the Kharkiv Symphony Orchestra and the Leipziger Symphonieorchester.

In 2005 Igor performed Chopin's *Piano Concerto Op. 11* making his debut at the Gewandhaus Leipzig with the Akademischen Orchester under H. Förster. He recorded in 2005 and 2007 for the MDR-Figaro radio programme with pieces from M. Ravel, S. Rachmaninov, S. Prokofiev and a Bach's transcription. In 2007 he released his solo recording on Querstand, published by Klaus-Jürgen Kamprad, Altenburg.

Sobota 12. 4. 19:00

ZÁVEREČNÝ KONCERT

Štátna filharmónia Košice

Yordan Kamdzhlov, *dirigent (Bulharsko)*

Victor Julien-Laferrière, *violončelo (Francúzsko)*

Alena Baeva, *husle (Rusko) – laureátka Ceny hudobnej kritiky SFKU 2013*

Igor Stravinskij (1882 – 1971)	<i>Vták ohnivák, suita (1919)</i> <i>Introdukcia</i> <i>Vták ohnivák a jeho tanec</i> <i>Variácia vtáka Ohniváka</i> <i>Chorovod princezien</i> <i>Pekelný tanec kráľa Kaščeja</i> <i>Uspávanka</i> <i>Finále</i>	21'
Dmitrij Šostakovič (1906 – 1975)	<i>Koncert pre violončelo a orchester č. 1 op. 107 (1959)</i> <i>Allegretto</i> <i>Moderato</i> <i>Cadenza</i> <i>Allegro con moto</i>	30'

Jean Sibelius (1865 – 1957)	<i>Koncert pre husle a orchester d mol op. 47 (1905)</i> <i>Allegro</i> <i>Adagio di molto</i> <i>Allegro ma non tanto</i>	30'

Saturday, 12th April, 7 p.m.

CLOSING CONCERT

State Philharmonic Košice

Yordan Kamdzharov, *conductor (Bulgaria)*

Victor Julien-Laferrière, *cello (France)*

Alena Baeva, *violin (Russia) – laureate of the Music Critics' Award 2013*

Igor Stravinsky (1882 – 1971)	<i>The Firebird, Suite (1919)</i> <i>Introduction</i> <i>The Firebird and its Dance</i> <i>Variation of the Firebird</i> <i>Ring Dance of the Princesses</i> <i>Infernal Dance of King Kashchey</i> <i>Lullaby</i> <i>Finale</i>	21'
Dmitri Shostakovich (1906 – 1975)	<i>Cello Concerto No. 1 in E-Flat Major,</i> <i>Op. 107 (1959)</i> <i>Allegretto</i> <i>Moderato</i> <i>Cadenza</i> <i>Allegro con moto</i>	30'

Jean Sibelius (1865 – 1957)	<i>Violin Concerto in D Minor, Op. 47 (1905)</i> <i>Allegro</i> <i>Adagio di molto</i> <i>Allegro ma non tanto</i>	30'

Ak by sme chceli odlišiť velikánov ruskej hudby prvej polovice 20. storočia od európskych skladateľov na základe analógie s literárnou tvorbou ich súčasníkov, nemožno prehliadnuť, že vtip, skrytá i zjavná irónia a istá bizarnosť, s ktorými sa stretávame v textoch Bulgakova, Zoščenka či Ilfa a Petrova, sú tým, čo spája skladateľov takých odlišných pováh a hudobných poetík, ako boli Igor Stravinskij, Sergej Prokofiev a **Dmitrij Šostakovič** (1906 – 1975). Tieto črty v mnohom súvisia s dramatickými spoločenskými zmenami, ktorými prešlo Rusko v 20. storočí. Šostakovič, koexistujúci s režimom v zvlášťnej pasívnej opozícii, bol ich obeťou. Šostakovičov *Koncert pre violončelo a orchester č. 1 Es dur op. 107* charakterizoval dirigent Kiril Kondrašin ako pôsobivé dielo „brilantnej formy, naplnené hlbokými myšlienkami“. Zmienенý zvláštny druh humoru (akoby pohľad do krivých zrkadiel) obsahuje hneď prvá časť (pochod), začínajúca rytmicky pregnantným niekoľkotónovým motívom, ktorý možno považovať za akési motto diela. Skladateľ tu čerpal z hudby k scéne *Cesta na popraviisko*, ktorú napísal pre film *Mladá garda* (1948). Istý druh „šibeničného humoru“ obsahuje aj záverečná časť koncertu citujúca v zdeformovanej podobe obľúbenú Stalinovu gruzínsku pieseň *Suliko* a odkazujúca na skladateľovu nemilosrdnú satiru na sovietsky systém *Rajok*. Melanchóliu, smútok a tragiku priňášajú 2. a 3. časť, ktorá je rozsiahlou expresívnou kadenciou. Druhá časť koncertu je súčasne jedinou, ktorá neobsahuje skladateľov hudobný podpis, motív *D-Es-C-H*. Virtuózna skladba, inšpirovaná Prokofievovou *Koncertantnou symfóniou*, vznikla pre legendárneho violončelistu Mstislava Rostropoviča, ktorého Šostakovič učil na Moskovskom konzervatóriu a neskôr s ním ako klavirista aj koncertoval. Rostropovič

uviedol premiéru diela v októbri roku 1959 spolu s Leningradskou filharmóniou pod taktovkou Jevgenija Mravinského. V jeho interpretácii skladba okamžite vzbudila senzáciu nielen v Sovietskom zväze, ale aj počas skladateľovej druhej návštevy v USA.

„*Náklady vo Francúzsku a južných krajinách sú v opozícii voči Severu. Oni chcú vzrušenie, zábavu, teplo, slnko, rýchle reakcie na rýchle emócie. To je niečo, čo od Sibelia nedostanete. Jeho hudba je extrémne rezervovaná a pomaly plynúca, čo nám Angličanom vyhovuje. Pravdepodobne to súvisí s vládou,*“ glosoval hudbu fínskeho symfonika **Jeana Sibelia** (1865 – 1957) s typickým britským humorom jej zaniatený propagátor, dirigent Sir Thomas Beecham. Hudobná poetika Sibeliovho diela je – bez ohľadu na silné korene v nemeckom romantizme (štúdium v Berlíne a vo Viedni, stretnutie s Brahmsom) a vplyvu Čajkovského – skutočnou hudbou Severu. Jej väzba na fínsku krajinu, temperament a kultúru ostáva prítomná i v opusoch, ktoré prekročili „*provinčný dialekt jeho hudobnej reči*“, ako charakterizoval prvú fázu skladateľovho kompozičného vývoja (spätú najmä so Sibeliovými symfonickými básňami ako *Kullervo*, *En Saga*, *Labuť z Tuonely* a *Finlandia*) nemecký dobový teoretik Hugo Leichtentritt. Príkladom môže byť obľúbený *Husľový koncert d mol op. 47*, ktorý Sibelius dokončil v roku 1903 a o dva roky neskôr ho podrobil rozsiahlej revízii. Dórsky modus, časté používanie intervalov stúpajúcej kvarty a klesajúcej kvinty, pohyb prostredníctvom melodických krokov, repetované tóny – všetky tieto črty hudobnej reči diela odkazujú na starobylé fínske nápevy, tzv. *runy*. Prvá časť skladby je v sonátovej forme, ktorej rozvedenie nahrádza kadencia, druhá je elegickou škandinávskou romancou, dielo uzatvára virtuózna polonéza. V tejto podobe bola skladba v roku 1905 premiérovaná

pod taktovkou Richarda Straussa v Berlíne. Strauss patril k nemnohým európskym hudobníkom, ktorí považovali Sibelia (jeho hudba bola napriek sporadickým, no tvrdým atakom kritikov vždy populárnejšia vo Veľkej Británii a v USA, kde bola prijímaná až nekriticky) za viac než konzervatívneho predstaviteľa jednej z marginálnych národných škôl. V jeho denníkoch možno nájsť záznam: „*Sibelius je jediným škandinávskym skladateľom, ktorý má skutočnú hĺbku.*“

Vták ohnivák bol prvým z trilógie úspešných ruských baletov (*Vták ohnivák, Petruška, Svätenie jari*), ktoré **Igor Stravinskij** (1882–1971) napísal na objednávku pre Ruský balet impresária Sergeja Ďagileva. Choreografiu vytvoril Michail Fokin, autormi scény boli León Bakst a Alexander Golovin. Stravinskij písal hudbu na motívy ruských ľudových rozprávok od novembra 1909 do mája 1910, triumfálna premiéra baletu sa uskutočnila v parížskej Opere 25. júna toho istého roku. Pôvodne mal hudbu na tento námet napísať Anatolij Ľadov (1855–1914), partitúru však nedokončil a umožnil tak, aby sa dvadsaťosemročný Stravinskij prostredníctvom diela stal v krátkom čase slávnym nielen v Paríži, Mekke hudobného umenia tej doby, ale aj v európskom kontexte. Skladateľovi na skladbe mimoriadne záležalo: „*Celú zimu som zanietené pracoval na svojom diele a vďaka tomu som bol v neustálom kontakte s Ďagilevom a jeho spolupracovníkmi. (...) Vždy som sa zúčastňoval na skúškach spolu so súborom a po nich sme ja, Ďagilev a Nižinskij zakončili deň štedrou večerou a dobrým vínom z Bordeaux.*“ O kvalitách Stravinského hudby sa v súvislosti s baletom *Vták ohnivák* s uznaním vyslovil Claude Debussy (1862 – 1918), ktorý začiatkom 20. storočia predstavoval uznávanú autoritu

pre progresívne zmyšľajúcich skladateľov: „*Z určitých hľadísk ide o vynikajúcu skladbu, pretože tu hudba nie je len poslušnou služkou tanca. A miestami počuť aj úplne neobvyklé kombinácie rytmov.*“ Aj keď v partitúre cítiť vplyv Stravinského učiteľa Nikolaja Rimského-Korsakova (skladba je venovaná jeho synovi Andrejovi, Stravinskij v nej využíva Korsakovove témy a ťaží z brilantných orchestrálnych efektov, ktorými bol Korsakov známy) a čiastočne aj Alexandra Skriabina, v porovnaní s nimi je hudba *Vtáka ohniváka* na viacerých miestach oveľa modernejšia, anticipujúca svojou nekonvenčnosťou škandalóznou premiéru *Svätenia jari*. Sujet baletu je vytvorený podľa báje o Vtákoví ohnivákovi, ktorý reprezentuje dobro, a zlom čarodejníkovi, démonovi Kaščejovi Nesmrteľnom. Na jednej poľovačke Ivan Cárevič vyslobodí Vtáka ohniváka z pasce a daruje mu život, pričom on mu prisľúbi pomoc pri odklíatí trinástich princezien a rytierov, ktorí sa ich pokúšali vyslobodiť. Len Vták ohnivák vie, že Kaščejova nesmrteľnosť je ukrytá v kačacom vají, a pomôže, aby sa do začarovanej krajiny vrátil život a mladý princ sa stretol so svojou Cárovnou. Zlý Kaščeja a jeho mágia sú v hudbe zobrazené pomocou chromatiky a disonancií (napr. *Pekelný tanec kráľa Kaščeja*), kladné postavy prostredníctvom diatoniky a ľudových nápevov (*Chorovod princezien, Uspávanka*). Stravinskij vytvoril za účelom koncertného predvádzania diela, ktoré po celý život patrilo medzi jeho najobľúbenejšie, tri suity (1911, 1919, 1945), z ktorých verzia z roku 1919 patrí medzi najuvádzanejšie. Skladateľa však niekedy popularita *Vtáka ohniváka* dokázala i dráždiť, vtedy skladbu ironicky nazýval „lízatkom pre publikum“.

Andrej Šuba

Yordan Kamdzhaliyev

dirigent | *conductor*

„Yordan Kamdzhaliyev priniesol viac než len podobnosť s mladým Celibidachem. Nezдало sa, že by sa vôbec pozrel do partitúry, bolo jasné, že hudba mu koluje v žilách. Svoju pozornosť radšej plne venoval orchestru, s ktorým bol úplne zžitý.“ (The Classical Source)

Absolvent Hochschule für Musik v Berlíne bol v roku 2011 uvedený do funkcie hlavného hudobného riaditeľa mesta Heidelberg a stal sa tak šéfdirigentom Opera Theater, Heidelberg Philharmonic Orchestra a festivalu Schloss. V tom istom roku absolvoval úspešnú sériu koncertov s The Sofia National Philharmonic Orchestra a v decembri 2013 debutoval v Tokiu s New Japan Philharmonic, kde hneď získal opätovné pozvanie.

Počas svojej kariéry spolupracoval s telesami ako Orchester Hamburgskej filharmónie, Orquestra Sinfónica Portuguesa, The English Chamber Orchestra, Ensemble Modern Frankfurt, MusikFabrik Köln, Helsinki Baroque a Berlínska filharmónia. Nepoužíva veľké gestá, keďže verí, že dirigent nie je diktátor, ale sprostredkovateľ informácie – a tú najintenzívnejšiu možno podať očami.

V roku 2009 získal prvú cenu na Medzinárodnej dirigentskej súťaži Jormu Panulu a nasledujúci rok tretie miesto na Medzinárodnej dirigentskej súťaži Gustava Mahlera v Bambergu. Bol tiež vybraný na dlhodobú

Born in Bulgaria (1980) and a graduate of the Hochschule für Musik, Berlin, Yordan Kamdzhaliyev was unanimously chosen as General Music Director by the City of Heidelberg in 2011. At the age of thirty this appointment involved his becoming Chief Conductor of the Opera Theatre, the Heidelberg Philharmonic Orchestra and Heidelberg's Schloss Festival; the same year, after a successful series of concerts with the National Sofia Philharmonic Orchestra, he was also invited to become Principal Guest Conductor. In December 2013 he made his Tokyo debut with the New Japan Philharmonic and was at once re-invited.

Amongst other concert and operatic engagements prior to his Heidelberg appointment he conducted *Carmen* with great success at the Komische Oper Berlin and was re-invited for *Tales of Hoffmann*, the Hamburg Philharmonic Orchestra (immediately re-invited), the Orquestra Sinfónica Portuguesa, the English Chamber Orchestra, Ensemble Modern Frankfurt, USA tour with MusikFabrik Köln in Boston and in New York an international concert tour with Helsinki Baroque and the mezzo-soprano Vessalina Kasarova. Also there were concerts with the Deutsches Symphonie-Orchester Berlin at the Philharmonie Berlin (broadcast live 2011), with the Philharmonia Orchestra at London's Festival Hall (2010), the Orchestra Toscana at

spoluprácu s orchestrami London Philharmonic a Philharmonia v rámci programu Nadácie Allianz, čo zahŕňalo spoluprácu s významnými umelcami ako Lorin Maazel, Vladimir Jurowski a Esa-Pekka Salonen.

Ako hlavný hudobný riaditeľ v Heidelbergu otvoril v roku 2012 zrekonštruovanú Opera Theater Čajkovského operou *Mazepa*. V tom istom roku získal za dirigovanie novej opery Wolfganga Rihma *Dionysos* nomináciu na Best Performance of the Year. Počas jeho pôsobenia v Heidelbergu zaznamenali najvyšší počet vypredaných podujatí v rámci opery aj orchestra. V sezóne 2014 na medzinárodnom festivale Heidelberger Frühling uvedie Mahlerovu *Pieseň o zemi* s Christianne Stotijnovou. Bol tiež vymenovaný za hlavného hosťujúceho dirigenta The Sofia National Philharmonic Orchestra.

Kamdzhlov sa zaujíma aj o súčasnú hudbu a je hudobným riaditeľom a šéfdirigentom International Ensemble Innorelatio Berlin. Zúčastnil sa aj na Lucerne Festival Academy (2007), ktorá zahŕňala workshopy s Pierrom Boulezom a verejné predvedenie Stockhausenovej skladby *Gruppen* pre tri orchestre. Svoj nemecký debut zaznamenal v roku 2005 svetovou premiérou opery *Informationen über Bartleby* skladateľa Benjaminu Schweitzera v spolupráci s Komische Oper Berlin.

Vďaka metóde, ktorú sám vyvinul, je schopný naštudovať aj komplexné diela za niekoľko hodín. Štruktúru celej partitúry si (ako schému) preloží do jednoduchého kódu pozostávajúceho z čísl a znakov, ktorý je preňho ľahšie zapamätateľný.

Okrem spomenutých aktivít je tiež spoluzakladateľom a riaditeľom Yordan Kamdzhlov Foundation, ktorá podporuje mladých talentovaných umelcov z jeho rodného Bulharska. Je zaujímavou

the Teatro Verdi in Florence (broadcast live 2011) and the Zürich Tonhalle Orchestra.

In 2009 he was unanimously awarded the 1st Prize at the Jorma Panula International Conducting Competition and the following year the 3rd Prize at the Gustav Mahler Conducting Competition, Bamberg; he was also selected to work over an extended period with the Philharmonia and London Philharmonic Orchestras as part of the Allianz Cultural Programme; this involved working with well-established conducting mentors including Lorin Maazel, Vladimir Jurowski and Esa-Pekka Salonen (who subsequently invited him to act as Cover Conductor for the Los Angeles Philharmonic Orchestra).

More recently he has conducted *Carmen* and *Turandot* (Theater Magdeburg), *Maria Stuarda* (Staatstheater Darmstadt), *Tosca* (Wintherthur) and made his debut at the Theater Bonn and at the Lisbon Opera. As General Music Director in Heidelberg he opened the rebuilt Opera Theatre in 2012 conducting Tchaikovsky's *Mazeppa* and his subsequent performances of Wolfgang Rihm's new opera *Dionysos* earned him Opernwelt's nomination for "Best performance of the Year". As an orchestral conductor, he has recently made debuts in Sweden, Singapore, Riga and Japan, and has an upcoming concert in St. Petersburg with the State Hermitage Orchestra. In Heidelberg a forthcoming Bartók's *Third Piano Concerto* with Plamena Mangova will be broadcast nationally and the International Heidelberger Frühling Festival in 2014 will see *Das Lied von der Erde* with Christianne Stotijn.

Kamdzhlov has a particular interest in contemporary music and is Artistic Director and Principal Conductor of the Berlin group International Ensemble Innorelatio.

osobnosťou so zdravým pohľadom na život. Už od detstva mal jasnú predstavu, čo chce v živote dosiahnuť: „*Nebola to špeciﬁcky medicína, veda či umenie. Chcel som jednoducho dokázať niečo, s čím by som sa mohol podeliť s ostatnými. So silnou túžbou prichádza aj sila na dosiahnutie cieľov,*“ hovorí. Na klavíri hral už od malička, avšak nemal ani poňatia, čo znamenalo byť dirigentom. „*V meste, kde som býval, nebol filharmonický orchester. Jediné, čo som naozaj vedel, bolo, že chcem byť užitočný – nezáležalo mi, či budem hudobníkom alebo chirurgom.*“

Chosen by Peter Eötvös, he took part in the Lucerne Festival Academy (2007) which involved workshops with Pierre Boulez as well as a public performance of Stockhausen's *Gruppen* for three orchestras, and his German debut (2005) was the world premiere of B. Schweitzer's opera *Informationen über Bartelsby* in cooperation with the Komische Oper Berlin. Yordan Kamdzharov has recently been invited by the City of Heidelberg to become Principal Guest Conductor.

Victor Julien-Laferrrière

violončelo | *cello*

Victor Julien-Laferrrière (1990) je aktuálne jedným z najzaujímavejších mladých violončelistov svetového formátu. Pochádza z rodiny hudobníkov a nadšenie pre hudbu sa uňho objavilo už v ranom veku. „Vôbec si nespomínam, že by som sa niekedy zaoberal myšlienkou byť niečím iným ako hudobníkom – bolo to pre mňa úplne samozrejmé,“ priznáva.

Svoj talent rozvinul na Konzervatóriu v Paríži a od roku 2009 študuje na Viedenskej univerzite u Heinricha Schiffa. V roku 2011 absolvoval Medzinárodnú akadémiu Seijiho Ozawu vo Švajčiarsku. O rok neskôr získal prvú cenu a dve špeciálne ceny na Medzinárodnej hudobnej súťaži Pražské jaro.

V roku 2013 mu bolo na Victoires de la Musique Classique ako inštrumentálnemu sólistovi udelené ocenenie Objav roka.

Doteraz vystúpil s telesami ako Philharmonique de Radio France pod vedením Petera Oundjiana, Hermitage State Orchestra na festivale St. Petersburg Olympus Festival, Orchester Plzenskej filharmónie, Juhočeská komorná filharmónia, Komorná filharmónia Pardubice a i. Odohral recitály v Auditorium du Louvre v Paríži, Sommets Musicaux de Gstaad, Ticino Musica v Lugane a na pražskom festivale EuroArt.

Ďalej spolupracoval s menami ako Augustin Dumay, Renaud Capuçon, Christian Ivaldi, Alain Planès či Vladimir

Winner of the first prize (as well as the two special prizes) at the Prague Spring International Competition 2012, Victor Julien-Laferrrière was born in 1990, and completed his studies at the Paris Conservatory (CNSM, 2004–2008). Since 2009, he has been studying at the Vienna University with Heinrich Schiff. From 2005 to 2011, he took part in the International Music Academy – Switzerland of Seiji Ozawa. He has played with the Orchestre Philharmonique de Radio France under Peter Oundjian at the last Prague Spring festival, and also with the Hermitage State Orchestra at the St. Petersburg Olympus Festival, the Pilsen Radio Philharmonic, the South Bohemian Philharmonic, the Czech Chamber Philharmonic Pardubice, the Academy of St. Martin in the Fields, recitals in the Auditorium du Louvre in Paris, in Gstaad, (Sommets Musicaux), in Lugano (Ticino Musica), at the Prague EuroArt Festival, and has been invited to play at the Kuhmo (Finland), Berne, Autunno Musicale Caserta (Italy), Besançon, Deauville festivals, in the Cité de la musique and the Salle Gaveau in Paris, and in the Auditorium in Dijon. He also took part in many radio and TV shows, for France musique, the BBC in London and Mezzo TV. He played with such musicians as Augustin Dumay, Renaud Capuçon, Christian Ivaldi, Alain Planès, Vladimir Mendelssohn. In 2009, he founded the piano

Mendelssohn. Často nahrával pre programy staníc France Musique, BBC a Mezzo TV.

V roku 2009 založil klavírne trio Les Esprits spolu s klaviristom Adamom Laloumom a huslistkou Mi-Sa Yangovou. Nahráli CD so skladbami L. van Beethovena a R. Schumanna a odohrali Beethovenov *Trojkoncert op. 56* v Salle Gaveau a triový recitál v Théâtre des Champs-Élysées.

trio Les Esprits together with Adam Laloum and Mi-Sa Yang; the group recorded a CD with pieces by Beethoven and Schumann, and played lately the Beethoven *Triple Concerto* in Salle Gaveau and a trio recital in the Théâtre des Champs-Élysées.

Alena Baeva

husle | *violin*

„Alena je úžasná huslistka. Ako viete, celý život som spolupracoval s mnohými výnimočnými huslistami, a Alena, napriek mládemu veku, ma neustále prekvapuje svojím zanietením a túžbou preniknúť k podstate umenia. Pokračuje v najlepšej tradícii ruskej husľovej školy.“ (Yuri Bashmet)

Alena Baeva (1985) je v súčasnosti jednou z najzaujímavejších huslistiek svojej generácie. Hre na husliach sa začala venovať už v piatich rokoch pod vedením Olgy Danilovovej v Kazachstane. Svoj talent rozvinula štúdiom u profesora Eduarda Gracha v Moskve, kde ukončila Centrálné hudobné učilište pri Čajkovského konzervatóriu. Svoju medzinárodnú kariéru začala už v desiatich rokoch koncertom vo francúzskom Tours. Jej nedávne recitály v Théâtre de la Ville v Paríži, na Ravinia Festival v Chicagu, v Hamarikyu Asahi Hall v Tokiu a Koncertnej sále Mariinského divadla zožali veľký úspech.

Zažiarila v šestnástich rokoch, keď vyhrala prvú cenu na prestížnej Wieniawského súťaži v Poznani (2001). Ďalej získala Grand Prix na súťaži Moscow Paganini (2004) a odniesla si prvú cenu a zlatú medailu na súťaži v japonskom Sendai (2007). Následne získala prestížne ocenenie Triumph a od roku 2009 ju podporuje nadácia Orpheum vo Švajčiarsku.

Medzi najvýznamnejšie momenty v kariére tejto charizmatickej huslistky patrí

One of the brightest stars of violin playing today. She appears to great critical acclaim at the world's most famous concert venues, among them Carnegie Hall in New York, Suntory Hall in Tokyo, the Great Hall of the Moscow Conservatoire, the Great Hall of the St. Petersburg Philharmonic, the Sala Verdi in Milan, the Théâtre des Champs-Élysées in Paris and many others.

The highlights of Ms. Baeva's season 2013 – 2014 include the opening violin recital in the Mariinsky Concert Hall in St. Petersburg, the appearance with Yuri Bashmet and the English Chamber Orchestra in Cadogan Hall, London, the tour with Orchestre National de Lille under Jean-Claude Casadesus. In February 2014 Alena Baeva performs Shostakovich's 2nd Violin Concerto in Salle Pleyel in Paris, joining the complete cycle of Shostakovich's symphonies and instrumental concertos, performed by Mariinsky Orchestra and Valery Gergiev.

She works regularly as concerto soloist with orchestras including the Mariinsky Orchestra, the Tokyo Symphony Orchestra, the Grand Tchaikovsky Symphony Orchestra, the Svetlanov Academic Symphony Orchestra, the St. Petersburg Philharmonic Orchestra, German Radio Orchestra, the National Orchestra of Belgium and with conductors such as Valery Gergiev, Krzysztof Penderecki, Sir Neville Marriner,

komorný koncert s Martou Argerich, svetové turné s Moskovskými sólistami a Yurim Bashmetom, Brahmsov husľový koncert s Valerijom Gergievom a Beethovenov husľový koncert pod taktovkou Krzysztofa Pendereckého. Niekoľko rokov spolupracovala s M. Rostropovičom, S. Mintzom, B. Garlitským a Idou Haendel. Vo svojom repertoári má vyše 40 husľových koncertov a sonát.

Ako sólistka absolvovala úspešné vystúpenia s orchestrami Academy of St. Martin in the Fields, Tokyo Symphony, Orchestrom Mariinského divadla, Sinfonia Varsovia, Deutsche Radio Philharmonie, Moskovskými sólistami, Ruským národným orchestrom a Čajkovského symfonickým orchestrom, v ktorých účinkovala pod vedením dirigentov ako Sir Neville Marriner, Y. Bashmet, P. Berglund, S. Skorwaczewski, J. Maksimjuk, A. Lazarev a V. Fedosejev.

Vystupovala v sálach ako Herkules Halle (Mníchov), Victoria Hall (Ženeva), Tonhalle (Zürich), Suntory Hall (Tokio), Verdi Hall (Miláno), Carnegie Hall (New York), Palais des Beaux-Arts (Brusel), Veľká sála Moskovského konzervatória, Auditorium Louvre, Salle Gaveau a Theatre des Champs-Élysées (Paríž).

V Dánsku debutovala Szymanowského *Husľovým koncertom* a vo Švajčiarsku *1. husľovým koncertom* S. Prokofieva. V rámci festivalu „Hviezdy bielych nocí“ vystúpila v Koncertnej sále Mariinského divadla s Valerijom Gergievom, neskôr vystúpila v Théâtre de la Ville v Paríži počas festivalu La Folle Journée v Nantes. V roku 2010 absolvovala turné po Veľkej Británii s Čajkovského symfonickým orchestrom a získala si nadšené reakcie médií. Do Británie sa vrátila aj v minulom roku, keď vystúpila v londýnskej Cadogan Hall s The

Yuri Bashmet, Vladimir Fedoseyev and Paavo Berglund. Her chamber music partners have included Martha Argerich, Yuri Bashmet, Alexander Knyazev, Dmitry Sitkovetsky, Shlomo Mintz, Itamar Golan, Alexander Melnikov. Since 2007 Ms. Baeva is regularly collaborating with the Gold Medal winner of 2013 Van Cliburn Piano Competition, Vadym Kholodenko.

Alena Baeva was born in 1985 in a musical family. At the age of five she began studying the violin in Alma-Ata under Olga Danilova. From 1995 she was a student with Professor Eduard Grach, at the Central School of Music of the Moscow State Tchaikovsky Conservatoire and from 2002 to 2007 at the Moscow Conservatoire itself. Apart from formal studies, her two most important influencers and supporters were Mstislav Rostropovich and Seiji Ozawa. In 2003 she was invited by Rostropovich to study in France. And since 2007, Ms. Baeva has participated in Seiji Ozawa Academy in Switzerland. She has participated to various master-classes, including those under Ida Haendel and Maxim Vengerov.

Alena Baeva has enjoyed great success at competitions. Starting in 1994, she has won 1st prizes at competitions in Novosibirsk, Warsaw, Germany and at the Henryk Wieniawski competition in Poznań. She won the Grand Prix at the Moscow International Niccolò Paganini Competition (2004), giving her the right to perform on the Stradivarius violin that belonged to Henryk Wieniawski, as well as the Gold Medal and audience prize at the International Violin Competition in Sendai (2007).

The violinist's discography includes recordings of concerti by Bruch and Shostakovich with the Russian National Orchestra (Pentatone Classics), concerti by Szymanowski (DUX) and sonatas by

English Chamber Orchestra. Od roku 2007 sa každoročne zúčastňuje na Medzinárodnej akadémii Seijiho Ozawu vo Švajčiarsku.

Nahrála Bruchove a Šostakovičove koncerty (Pentatone Classics) a Szymanovského husľové koncerty (DUX) ako aj Poulencove, Debussyho a Prokofievove sonáty. Nahrávala taktiež pre médiá ako Mezzo, Arte, France Musique, BBC Radio, Radio WQXR New York a ďalšie v Japonsku, Rusku, Nemecku, Poľsku a vo Švajčiarsku.

Poulenc, Prokofiev and Debussy (SIMC). The most recent recording was Schubert's *Erlkönig* with Yuri Bashmet released by Sony Classics in 2013. She also has a rich range of recordings made for radio and television in Belgium, Germany, Israel, Poland, Japan, Portugal, Russia and the USA.

Her rapidly expanding repertoire includes over forty violin concerti and numerous sonatas and other works from different eras. She performs on a Stradivarius violin provided by the Russian State Collection of Unique Musical Instruments.

Štátna filharmónia Košice | **The State Philharmonic Košice**

Štátna filharmónia Košice bola založená v roku 1968 ako druhý profesionálny symfonický orchester koncertného typu na Slovensku. Prvý koncert tohto telesa sa uskutočnil v apríli 1969 pod vedením vtedajšieho šéfdirigenta Bystríka Režucha. V krátkom čase ŠfK dosiahla uznanie odborníkov i verejnosti a stala sa jedným z popredných reprezentantov slovenského interpretačného umenia doma i v zahraničí. V súčasnosti má orchester takmer 90 profesionálnych hudobníkov. Zaznamenal výrazné úspechy na koncertných pódiah európskych krajín, ale aj v Severnej Amerike a v Ázii. Koncertoval na medzinárodných hudobných festivaloch a v dôležitých kultúrnych centrách ako Viedeň, Salzburg, Berlín, Budapešť, Praha, Antverpy, Lisabon, Barcelona, Atény, Remeš, Hong-Kong, Luxemburg či New York. V roku 1994 orchester absolvoval mesačné turné po Spojených štátoch, kde sa predstavil ako prvý slovenský symfonický orchester na americkom kontinente. Šéfdirigentom ŠfK je v súčasnosti Zbyněk Müller.

ŠfK sa tiež podieľala na nahrávkach pre vydavateľstvá Naxos a Marco Polo, ktoré často predstavujú unikáty – premiérové nahrávky ojedinele uvádzaných diel. Orchester tiež spolupracoval s mnohými svetoznámymi umelcami, akými sú Igor Oistrach, Gidon Kremer, Giora Feidman, Ivan Moravec, Josef Suk, Luciano Pavarotti,

Founded in 1968, in short time it ranked amongst foremost representatives of the Slovak performance art and recorded remarkable achievements on the concert stages of European countries but also in a number of substantial cities of Asia and Americas. The orchestra performs more than 60 concerts during a concert season. The Slovak State Philharmonic, Košice had concerts on the international music festivals and in the outstanding cultural centres. In 1994, SFK presented as a first Slovak symphonic orchestra in America. The orchestra worked with many foremost artists such as Valery Gergiev, Alexander Rahbari, Jiří Bělohlávek, Thomas Sanderling, Tadeusz Strugala, Antoni Wit, Libor Pešek, Emin Khatshaturyan, Luciano Pavarotti, Plácido Domingo, Dietrich Fischer-Dieskau, Igor Oistrakh, Gidon Kremer, Julia Fischer, Giora Feidman and others. In addition to the active concert activities, SFK presents its art through recordings for radio and television broadcasting as well as for record companies (above 160 CDs). The recordings for the publishing houses Naxos, Marco Polo and others often represent unique recordings of works seldom performed. Since 1991 SFK is the principal organiser of two international festivals: The Košice Music Spring Festival and The International Organ Festival of Ivan Sokol; and since 2003 the ARS NOVA Cassoviae – the

Plácido Domingo, Dietrich Fischer-Dieskau, Sergej Kopčák, Peter Mikuláš, Peter Dvorský, Viktor Fedotov, Valerij Gergiev, Emin Chačaturjan, Natan Rachlin, Thomas Sanderling, Alexander Rahbari a ďalší. Repertoárové spektrum orchestra obsahuje všetky frekventované diela od baroka po hudbu 21. storočia. Štátna filharmónia Košice je ako jediný orchester na Slovensku hlavným organizátorom dvoch medzinárodných festivalov – Košickej hudobnej jari a Medzinárodného organového festivalu Ivana Sokola a od roku 2003 aj Festivalu súčasného umenia ARS NOVA Cassoviae.

Festival of Contemporary Art as well. The Principal Conductor of The Slovak State Philharmonic Košice is Zbyněk Müller.

Vydalo | Published by

HUDOBNÉ CENTRUM | MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Michalská 10, 815 36 Bratislava

www.hc.sk

Riaditeľka | Director

Oľga SMETANOVÁ

Manažérka festivalu | Manager of the Festival

Ivana MACARÍKOVÁ

Redakcia a preklady | Edited and translated by

Eva PLANKOVÁ, Robert KOLÁŘ, Peter ZAGAR, John MINAHANE,

Silvia ZVAROVÁ

Autori textov k dielam | Commentaries on works

Andrej ŠUBA, Peter HOCHÉL, Juraj BUBNÁŠ, Eva PLANKOVÁ

Filip HOŠKO – biografie

Layout

IQ Design Studio, s. r. o.

Tlač | Print

DOLIS

Printing company, Bratislava

Cena | Price

1,00 €

Predaj vstupeniek | Tickets

Informačná kancelária Štátneho komorného orchestra Žilina, Dolný val 47

Po – Pi od 7:00 do 10:30 a od 11:30 do 18:00 h

Tel.: +421(0)41 2451111

www.skozilina.sk

Hudobné ráno robí nedeľu

Prinášame vám Nedeľné matiné v Galérii mesta Bratislavy – Mirbachovom paláci.
Každú nedeľu o 10.30 hod.

Hudba sa dá aj čítať...

Vydávame široké spektrum kníh a publikácií o hudbe, hudobných skladateľoch, hudobných žánroch či hudobných podujatiach.

Pramene inšpirácie pre nové nápady

Študovňa Hudobného centra:

- slovenská a zahraničná odborná literatúra (knihy, časopisy)
- prestížne online zdroje (Oxford Music Online, Naxos Music Library)
- rozsiahly archív nahrávok slovenskej hudby
- partitúry diel slovenských autorov
- odborné poradenstvo
- ochotný personál

Otváracia doba:
v pracovných dňoch
od 10.00 do 15.00 hod.
Hudobné centrum
Oddelenie dokumentácie a informatiky
blok B, 2. poschodie

Príjemné zážitky na koncertoch
vám žela

vlmedia
REKLAMA A PROPAGÁCIA

ČÍTAJTE hudbu!

Bonusové **CD/DVD**

z produkcie Hudobného centra
pre nových predplatiteľov

distribucia@hc.sk
www.hudobnyzivot.sk
**www.facebook.com/
HudobnyZivot**

hudobné **entrum**
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Unikátne nahrávky do vašej zbierky

Vydávame CD s hudobnými nahrávkami
uznávaných domácich aj zahraničných
hudobných skladateľov a interpretov.

Hudba v centre

Hudobné centrum podporuje hudobné umenie a hudobnú kultúru doma aj v zahraničí. Svoje poslanie naplňa prostredníctvom rôznych činností a akcií:

- spravuje hudobný archív, databázy o hudobnej kultúre, fonotéku, videotéku
- vydáva publikácie o hudbe, hudobniny, CD, DVD a časopis Hudobný život
- organizuje hudobné festivaly Melos-Étos a Stredoeurópsky festival koncertného umenia
- sprostredkúva koncerty slovenských aj zahraničných umelcov
- organizuje cyklus koncertov Nedel'né matiné v Mírbachovom paláci.

Hudobné centrum je členom významných medzinárodných hudobných organizácií.

HUDOBNÉ CENTRUM | MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Michalská 10, 815 36 Bratislava

www.hc.sk